

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

25/2016. (XII. 21.) AB határozat	mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség megállapításáról és a Kúria Kfv.III.38.175/2014/3. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló alkotmányjogi panasz elutasításáról.....	2
3001/2017. (I. 5.) AB határozat	alkotmányjogi panasz elutasításáról	15
3002/2017. (I. 5.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	24
7/2016. (XII. 30.) elnöki utasítás	egyesbírók kijelöléséről	27

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TELJES ÜLÉSÉNEK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉTETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 25/2016. (XII. 21.) AB HATÁROZATA

mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség megállapításáról és a Kúria Kfv.III.38.175/2014/3. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Czine Ágnes* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Balsai István*, *dr. Dienes-Oehm Egon*, *dr. Salamon László*, *dr. Schanda Balázs*, *dr. Stumpf István*, *dr. Szabó Marcel* és *dr. Szívós Mária* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság – hivatalból eljárva – megállapítja: mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség áll fenn amiatt, hogy az Országgyűlés az egyéni vállalkozói tevékenység szünetelése alatt az önhibán kívül bekövetkezett munkanélküliség esetére a támogatásra jogosultságot nem szabályozta. Az Alkotmánybíróság felhívja az Országgyűlést, hogy 2017. június hó 30. napjáig jogalkotói feladatát teljesítse.
2. Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.III.38.175/2014/3. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.
3. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt egyebekben visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételét.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, melyben kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria Kfv.III.38.175/2014/3. sorszámú ítéletének alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt. Álláspontja szerint a támadott ítélet az Alaptörvény 28. cikkének megsértésével csorbítja a XIX. cikk (1) bekezdésében deklarált szociális biztonsághoz való jogot. Hivatkozott továbbá az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésben foglalt egyéb helyzet szerinti diszkrimináció tilalmára is.
- [2] 2. Az indítványozót egyéni vállalkozói tevékenysége szüneteltetése idején, 2013. február 19-én benyújtott kérelmére a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Győri Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége mint elsőfokú hatóság határozathozatal mellőzésével álláskeresőként nyilvántartásba vette, külön döntéssel pedig 49 npra terjedően megállapította álláskeresői járadékra való jogosultságát. A járadék folyósítási idejének lejártja után kérelmére Győr Megyei Jogú Város Jegyzője foglalkoztatást helyettesítő támogatást állapított meg számára.
- [3] Az elsőfokú hatóság – a 2014. február 19-én kelt Gy-02M/01/002592-5/2014. számú határozatában foglaltak szerint – a NAV hivatalos adatszolgáltatási rendszerén keresztül értesült arról, hogy az indítványozó egyéni vállalkozói igazolvánnyal rendelkezett az érintett időtartamban, ezért az álláskeresőként történő nyilvántartás-

ba vétel iránti eredeti kérelmet elutasította, megállapítva, hogy az indítványozó nem minősül álláskeresőnek, mert kereső tevékenységet folytat. Határozatát a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ft.) 54. § (11) bekezdés a) pontjára és 58. § (5) bekezdés d) pontjának 4. alpontjára alapította.

- [4] Az indítványozó 2014. március 5-én fellebbezést nyújtott be a döntéssel szemben. A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ mint másodfokú hatóság (a határozat szerint) 2014. február 19-én kelt GYM/01/511-1/2014. számú határozatában az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Az indokolásban foglaltak szerint az indítványozó ugyan szüneteltette egyéni vállalkozói tevékenységét, de meg nem szüntette azt, így az Ft. 58. § (5) bekezdés e) pontja szerint külön törvény szerinti egyéni vállalkozónak, és mint olyan, kereső tevékenységet folytatónak minősül.
- [5] A másodfokú határozattal szemben az indítványozó 2014. április 28-án keresetet nyújtott be a bírósághoz arra hivatkozással, hogy az egyéni vállalkozói tevékenység szüneteltetése alatt az egyéni vállalkozókról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvény (a továbbiakban: Evtv.) 18. § (3) bekezdés kifejezetten megtiltja a tevékenység gyakorlását, így nem folytatott, nem is folytathatott kereső tevékenységet. Az ügyben eljáró Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2014. július 9-én kelt 6.K.27.164/2014/7. sorszámú ítéletével a keresetet elutasította, megállapítva, hogy bár kereső tevékenységet a releváns időszakban az indítványozó nem folytatott és biztosítási jogviszonya is szünetelt, de egyéni vállalkozónak minősült, ugyanis a nyilvántartásból nem törölték. A bíróság hivatkozott arra is, hogy az álláskeresési ellátás célja a munkájukat önhibájukon kívül elvesztő személyek számára ellátás nyújtása, ezzel a céllal ugyanakkor ellentétes lenne, ha az egyéni vállalkozó saját döntésén múlna, hogy az ellátás érdekében szünetelteti-e vállalkozói tevékenységét.
- [6] A döntéssel szemben az indítványozó a Kúriához fordult. A Kúria a 2015. február 11-én kelt Kfv.III.38.175/2014/3. sorszámú ítéletével az elsőfokú ítéletet hatályában fenntartotta. Az ítélet indokolása szerint ugyan az indítványozó valóban szüneteltette egyéni vállalkozói tevékenységét, azonban ez nem jelenti azt, hogy ettől kezdve egyéni vállalkozói igazolvánnyal nem rendelkező személynek kellett volna tekinteni, egyéni vállalkozói minőségét nem szüntette meg és a szünetelés tartama alatt is az Evtv. hatálya alá tartozott. Tévedett az indítványozó, amikor arra hivatkozott, hogy az Ft. 58. § (5) bekezdésében megjelölt külön törvénynek a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvényt (a továbbiakban: Tbj.) tekintette, az ugyanis az Evtv. volt. Ezt követően a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Győri Járási Hivatala 2015. április 2-án kelt határozatában az indítványozót a jogalap nélkül felvett 82 310 Ft álláskeresési ellátás visszafizetésére kötelezte.
- [7] 3. Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria ítélete alaptörvény-ellenes. Hivatkozása szerint a vállalkozói tevékenység önkéntes szüneteltetése nem önhiba, e kérdést azonban az eljáró hatóságok és bíróságok nem vizsgálták, rá sem kérdeztek. Az Ft. 58. § (5) bekezdés d) pontjának 1–5. alpontjában az álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel feltételei között kizáró okként nem szerepelteti a korábbi kereső jogviszony megszűnésének okát. Ezért az ilyen jogalkalmazás sérti az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdésében deklarált, a szociális biztonsághoz való alapjogát, amely magában foglalja az önhibán kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén a támogatásra való jogosultságot. Mindemellett egyéb helyzet szerinti különbségtételt is megvalósít, pl. a munkaviszony vagy az egyéni vállalkozói státusz önkéntes megszüntetéséhez képest. Kiemeli továbbá, hogy egyéni vállalkozói igazolvánnyal soha nem rendelkezett, annak megléte ugyanis az egyéni vállalkozói tevékenység megkezdésének és folytatásának nem feltétele, tehát az a NAV hivatalos adatszolgáltatási rendszerében – az ítéletben foglaltakkal ellentétben – nem is szerepelhetett. Erre többször is hivatkozott, mind a hatósági, mind a bírósági eljárásban. Mindemellett tevékenység szünetelés idején az igazolvány birtoklását az Evtv. 18. § (5) bekezdése kizárja. Erre alapítottan kereső tevékenységet folytatónak sem lehetett volna minősíteni – különösen, hogy azt egyéni vállalkozóként az Evtv. 18. § (3) bekezdése kategorikusan megtiltja. Mindemellett az Ft. 58. § (5) bekezdés s) pontja az egyéni vállalkozó fogalmának meghatározásánál Tbj. 4. § b) pontjára, illetve 5. § (1) bekezdés e) pontjára utal, nem pedig az Evtv.-re. Az indítványozó kiemeli, hogy a Tbj. 4. § b) pont 1. alpontja szerint „egyéni vállalkozó az Evtv. szerinti egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplő természetes személy, feltéve, hogy a Tbj. 5. § (1) bekezdés e) pontja szerint biztosított [...]”, a Tbj. 8. § f) pontja szerint azonban szünetel a biztosítás az egyéni vállalkozói tevékenység szünetelésének ideje alatt”, így az Ft. szerint nem minősült egyéni vállalkozónak, ekként pedig kereső tevékenységet folytatónak sem lehetett volna tekinteni. A bíróságok ebből fakadóan önkényesen értelmezték a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket, illetve a Kúria ki sem tért arra, hogy miért nem a Tbj. az irányadó jogszabály. Az Alaptörvény 28. cikke kimondja, hogy a jogszabályok

értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek megfelelő célt szolgálnak. E követelménnyel az ítéletek ellentétesek.

II.

[8] 1. Az Alaptörvénynek az indítvánnyal érintett rendelkezései:

„XV. cikk (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

„XIX. cikk (1) Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegység, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.”

„28. cikk A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

[9] 2. Az Ft. érintett rendelkezései:

„25. § (1) Álláskeresési járadék illeti meg azt, aki

a) álláskereső,

b) az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap – a 27. § (1) bekezdésében meghatározott – jogosultsági idővel rendelkezik,

c)

d) munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.”

„54. § (11) Az állami foglalkoztatási szerv álláskeresőként – kérelmére – azt a személyt veszi nyilvántartásba, aki

a) megfelel az 58. § (5) bekezdés d) pontjának 1–5. alpontjaiban meghatározott feltételeknek és

b) kötelezettséget vállal arra, hogy az állami foglalkoztatási szervvel a (9) és (10) bekezdés szerint együttműködik.”

„58. § (5) E törvény alkalmazásában

[...]

d) álláskereső: az a személy, aki

[...]

4. az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony kivételével munkaviszonyban nem áll, és egyéb kereső tevékenységet sem folytat, és

[...]

e) kereső tevékenység: – az 1–5. pontban foglaltak figyelembevételével – minden olyan munkavégzés, amelyért díjazás jár, továbbá kereső tevékenységet folytatónak kell tekinteni azt a személyt is, aki külön törvény szerint egyéni vállalkozónak minősül, valamint aki gazdasági társaság tevékenységében személyes közreműködés vagy mellékszolgáltatás keretében történő munkavégzés útján vesz részt, illetve aki a társaság vezető tisztségviselője vagy a társasági szerződésben közreműködési/munkavégzési kötelezettsége/joga fel van tüntetve.

[...]

s) egyéni vállalkozó: a Tbj. 5. §-a (1) bekezdésének e) pontja szerint biztosított, a Tbj. 4. §-ának b) pontjában meghatározott személy.”

[10] 3. A Tbj. érintett rendelkezései:

„4. § E törvény alkalmazásában:

[...]

b) Egyéni vállalkozó:

1. az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló törvény szerinti egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplő természetes személy,

[...]

5. § (1) E törvény alapján biztosított

[...]

e) a kiegészítő tevékenységet folytatónak nem minősülő egyéni vállalkozó,”

„8. § Szünetel a biztosítás:

[...]

f) az egyéni vállalkozói tevékenység szünetelésének ideje alatt.”

III.

[11] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.

[12] 1. Az Abtv. 56. §-a értelmében az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt, mely során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.

[13] Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

[14] Jelen esetben az indítványozó a Kúria előtti felülvizsgálati eljárásban felperesként szerepelt, így az egyedi ügyben érintett személynek minősül. A támadott ítéletet hatályában fenntartó ítélet az ügy érdemében hozott döntésnek minősül, mellyel szemben jogorvoslatnak helye nincs. A döntést az indítványozó jogi képviselője 2015. március 23-án vette kézhez, az alkotmányjogi panaszt pedig 2015. május 22-én, az Abtv. 30. §-ában meghatározott hatvannapos határidőn belül adta postára.

[15] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítvány az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdése tekintetében határozott kérelmet is tartalmazott, ugyanis megjelölte az Alaptörvényben biztosított jog sérelmét és indokolást arra nézve, miért sértette azt a sérelmezett bírói döntés.

[16] Nem felel meg ugyanakkor az indítvány a határozott kérelem feltételeinek az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése szerinti megkülönböztetés tilalma vonatkozásában, az indítványozó nem indokolta meg ugyanis, hogy a támadott ítélet miért valósít meg egyéb indok szerinti diszkriminációt. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panasz e részét az Abtv. 64. § d) pontja alapján visszautasította.

[17] 2. Tekintettel arra, hogy álláskereső ellátást álláskereső személy számára biztosítanak a jogszabályok, az indítványozó esetében a jogvita alapját az képezte, hogy tevékenységét szüneteltető egyéni vállalkozóként rendelkezik-e ilyen minőséggel. Az alkotmányjogi kérdés az ügyben az, hogy egyrészt ezek az ellátások a szociális biztonságról szóló alaptörvényi rendelkezés védelmi körébe tartoznak-e, másrészt, ha igen, akkor e védelem vonatkozik-e az álláskeresőként való nyilvántartásba vételre, mint a személy önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliségére következtetést levonni engedő körülményre is. Arról kellett tehát dönteni, hogy az Alaptörvényből ered-e jogosultság törvény szerinti ellátásra önhibán kívüli munkanélküliség esetén, és az Alaptörvény értelmében önhibán kívüli munkanélküliségnek minősül-e az, ha a vállalkozó a tevékenységét szünetelteti, továbbá mindennek milyen a viszonya az előzetes nyilvántartásba vételhez.

[18] 2.1. Az álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel és az álláskeresőnek biztosítható juttatások egymáshoz való viszonyának kérdése előkérdést keletkeztet az Alaptörvény által biztosítható védelem kérdésében. A kérdés jelentőségét az adja, hogy a nyilvántartásba vétel nem jelenti feltétlenül a juttatás biztosítását, így az megítélhető önállóan, például az eljárási garanciáknak való megfeleléség tükrében is. Ha a nyilvántartásba vétel teljesen elválasztjuk az egyes szociális juttatások megítélésétől, amelyek megállapításánál előfeltétel az álláske-

resőként való nyilvántartotti státusz, akkor a vizsgált ügy alkotmányossági felülvizsgálatára nincs lehetőség, az indítványozó által hivatkozott szociális biztonság és a jelen ügy között ugyanis az összefüggés hiányát kellene megállapítani.

- [19] Az álláskeresőként való nyilvántartásba vétel nem pusztán egy olyan állami adatgyűjtés, ami azt a célt szolgálja, hogy az adott közigazgatási szerv hatékonyabban tudja végezni a munkáját. Az álláskeresőkről vezetett nyilvántartás olyan állami nyilvántartás, ami kihat a jogalanyokra, az abban foglaltakhoz jogkövetkezmények fűződnek (példának okáért a lehetőség álláskeresői ellátások igénybevételére), az adatbejegyzés pedig (még akkor is, ha erről nem hoznak formális határozatot) aktusnak minősül. Ebből fakadóan vizsgálható önállóan is a nyilvántartásba vétel jogszerűsége, illetve az azt felülvizsgáló bírósági ítélet. A jogszabályi rendelkezéseket tekintve azonban az is megállapítható, hogy az álláskeresői státusz, vagyis az álláskeresőként való nyilvántartásba vétel *conditio sine qua non*-ja, vagyis elengedhetetlen feltétele az álláskeresői járadék (és más ellátások) megállapításának; egy olyan előzetes feltétel, ami ha nem áll fenn, eleve elzárja a lehetőséget a további feltételek vizsgálata, vagyis az ellátás igénybe vétele elől, illetve maga a nyilvántartásba vétel is kizárólag az ellátások nyújtása céljából létezik. Az álláskeresőként való nyilvántartásba vétel jogintézménye ebből a szempontból tehát osztja az álláskeresői járadék, illetve más ellátások alkotmányjogi megítélését.
- [20] 2.2. A gazdasági, szociális, kulturális jogok csoportját – melyek közé a szociális biztonság is tartozik – megkülönböztetjük a klasszikus szabadságjogoktól nagyrészt abból a megfontolásból, hogy előbbiek alapvetően az állam gazdasági teljesítőképességétől függenek. A szociális jogok sajátosságai közé tartozik, hogy az elért védelmi szint csökkentésének tilalma nem áll fenn, továbbá az állam kötelezettségei alapvetően arra korlátozódnak, hogy egyrészt hozzon létre egy olyan intézményrendszert, amely útján az alkotmányos jogok érvényesülhetnek, másrészt pedig meg kell határoznia az intézményrendszer igénybevételével kapcsolatos jogosultságokat. Ezeket találhatjuk meg többek között a fent is hivatkozott Ft.-ben, Sztv.-ben vagy éppen a Tbj.-ben. Mindez nem jelenti ugyanakkor azt, hogy a szociális jogok között ne lehetnének olyanok, amelyek alapjogi védelemben részesülnek. Emellett megjelennek a szociális jogok között alkotmányos jogok, illetve olyanok is, amelyek államcél, vagyis semmilyen alanyi jogosultság nem fakad belőlük.
- [21] Az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdése a szociális biztonságot a korábbi Alkotmánytól eltérően szabályozza, mely változás mögött is alapvetően az a felismerés állt, hogy az állam teljesítőképessége korlátozott, a korábbi jóléti modell pedig immár nem tartható fenn. Ennek megfelelően a XIX. cikk (1) bekezdésének első mondata államcél fogalmaz meg akkor, amikor kimondja, Magyarország „törekszik” arra, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson.
- [22] Ugyanezen bekezdés második mondata ugyanakkor az állampolgárok anyasága, betegsége, rokkantsága, özvegye, árvasága és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélkülisége esetében garantálja a „törvényben meghatározott támogatásra” való jogosultságot.
- [23] Ennek kapcsán elsőként a 40/2012. (XII. 6.) AB határozat mondta ki, hogy az Alaptörvény XIX. cikke két esetben jogosultságról szól: a XIX. cikk (4) bekezdése állami nyugdíjra való jogosultságot említ, melynek feltételeit törvény állapítja meg, a másik eset pedig a XIX. cikk (1) bekezdésének idézett mondata (Indokolás [36]–[37]). Ezt értelmezte tovább az Alkotmánybíróság a 28/2015. (IX. 24.) AB határozatában, melyben kimondta, hogy a fent felsoroltak „azok az élethelyzetek, amelyekre szabottan törvényben alanyi jogon járó juttatásokat kell bevezetni, illetve fenntartani. Ebből az következik, hogy jöllehet a XIX. cikk jellemzően államcélokról, és nem alapvető jogokról szól, az Alaptörvénynek ez a cikke »Alaptörvényben biztosított jogot« tartalmaz abban az értelemben, hogy törvényi jogosultságoknak (meghatározott élethelyzetekhez kötve) alaptörvényi háttérrel ad. Habár a törvényi feltételek részletei vagy a [...] jogosultság feltételei, mint konkrét részletszabályok nem az Alaptörvényből következnek, az alaptörvényi háttér azt jelenti, hogy az elvont jogosultság [...] az Alaptörvényből ered” (Indokolás [34]). A közelmúltban meghozott 4/2016. (III. 1.) AB határozat megerősítette ezt az értelmezést, illetve kiemelte, hogy a XIX. cikk (2) bekezdése elválaszthatja a tételiesen felsorolt élethelyzetek szerinti és a nem ilyen, hanem a más rászorulóknak szociális biztonságának a megvalósítását. Az élethelyzetek felsorolásának alkotmányjogi jelentőségét mutatja például az is, hogy Magyarország Alaptörvényének negyedik módosítása a 21. cikk (1) bekezdés *h*) pontjával a XIX. cikk (1) bekezdésében a „rokkantság” szövegrész helyébe a „rokkantság, fogyatékoság” szöveget léptette (Indokolás [31]). A XIX. cikk értelmezésének következő lépéseként ugyanebben a döntésében az Alkotmánybíróság figyelembe vette az Alaptörvény által biztosított védelem körében immár azt is, hogy a gyermekgondozási díj mint az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdése szerinti anyaság esetén – az Alaptörvényből fakadóan – biztosítandó támogatás nem rászorultság, hanem biztosítási alapú ellátás,

ugyanis járulékfizetés kapcsolódik hozzá. Ezzel megerősítette a XIX. cikk (1) bekezdésből fakadó védelmet az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való joggal (Indokolás [30]–[32]).

- [24] Az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdésében nevesített élethelyzet az önhibán kívüli okból bekövetkezett munkanélküliség is, ebből fakadóan tehát az államnak alanyi jogon járó juttatásokat, támogatásokat kell biztosítania az állampolgárok számára. Ez nem azt jelenti, hogy álláskeresési járadék elnevezéssel az államnak ellátást kell működtetnie. Az Alaptörvényből nem következik közvetlenül az álláskereső fogalmának meghatározása sem, de az sem, hogy az ellátást szabályozó törvény hogyan határozza meg az önhibán kívüli okokat. A támogatási formák és ezek feltételei meghatározása törvényhozásra tartoznak. Ami az Alaptörvényből következik az az, hogy a törvény valamilyen támogatást biztosítson az önhibájukon kívül munkanélkülivé vált személyek számára. E támogatások részben biztosítási alapúak, vagyis a korábban befizetett járulékkal vásárolt, alanyi jogon járó juttatások, részben pedig *ex gratia* jellegűek lehetnek. A két támogatástípus között az a legfontosabb különbség, hogy a járulékfizetési kötelezettséggel biztosított támogatások egyben az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jog védelmét is bírják, figyelemmel arra az alaptörvény-értelmezési követelményre is, mely szerint az Alaptörvény szabályait egymásra tekintettel lehet és kell értelmezni [33/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [94], illetve 4/2016. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [29]]. Ezzel szemben az *ex gratia* juttatások jellemzője, hogy a jogalkotó méltányosságból juttat javakat és senkinek sincs joga arra, hogy egy *ex gratia* juttatás meghatározott formájában részesüljön. Ebből következően a jogalkotót széles körű mérlegelési jog illeti meg mind a jogosulti körnek, mind a juttatás mértékének és egyéb feltételeinek a meghatározása tekintetében, ugyanakkor a jogosulti kör, a jogosultság mértéke és egyéb feltételei nem határozhatók meg önkényes módon [lásd pl. 32/2015. (XI. 19.) AB határozat, Indokolás [32]].
- [25] Az álláskeresési járadék az előbbi típusba tartozik, vagyis biztosítási alapú, ekként pedig a XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jog védelmét is bírja alanyi jogon járó juttatás, ugyanis azt az Ft. 25–27. §-a értelmében a korábban kötelezően megfizetett munkaerő-piaci járulékalap alapján állapítják meg, míg az azt felváltó foglalkoztatást helyettesítő támogatás a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 33. § (1) bekezdés *d*) pontja és 35. § (1) bekezdése alapján szociális elven, rászorultság alapján juttatható, vagyis *ex gratia* támogatás.
- [26] 2.3. Az egyes támogatási formákra vonatkozó jogszabályi rendelkezések részletszabályait (ide értve a támogatásra való jogosultság feltételeit és annak mértékét is) – az Alaptörvény keretei között – a jogalkotó szabadon alakíthatja. Az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdéséből nem vezethető le az állam számára egy konkrét támogatási forma konkrét részletszabályának a megalkotására vonatkozó kötelezettség” [3230/2013. (XII. 21.) AB végzés, Indokolás [3]]. Ahogyan erre fent utalt az Alkotmánybíróság, általánosságban kimondható, hogy a szociális ellátórendszer egyes ellátásait – változó gazdasági környezetben, az állam mindenkori gazdasági teljesítő-képességére tekintettel – a törvényhozó átalakíthatja vagy akár meg is szüntetheti, az ilyen intézkedések önmagukban nem alaptörvény-ellenesek [14/2014. (V. 13.) AB határozat [30]]. Mivel azonban a XIX. cikk (1) bekezdés második mondata tételesen felsorolja azokat az okokat, amely alapján támogatásra jogosult az érintett, e körben valamilyen ellátási formát mindenképpen biztosítania, működtetnie kell az államnak, a fent említett széleskörű jogalkotói szabadsága mellett. Mindkét, jelen üggyel érintett juttatás (a biztosítási alapú és az egyéni szociális szempontokon nyugvó), különböző mértékben ugyan, de a szociális biztonságot megfogalmazó XIX. cikk védelme alatt áll, a jogszabályi feltételeknek megfelelő kérelmező jogosult ezen juttatásokra, e jogosultságait pedig az Alaptörvény védi. Az *ex gratia* juttatások esetében a jogalkotót szélesebb körű mérlegelési jog illeti meg, ugyanis nemcsak azt döntheti el, hogy milyen ellátást biztosít, hanem azt is, hogy biztosít-e egyáltalán ilyen juttatást, és ha igen, azt az érintettek mely csoportjának, milyen mértékben és milyen formában biztosítja.
- [27] 3. Az Ft. 54. § (11) bekezdése határozza meg, hogy kit lehet álláskeresőként nyilvántartásba venni. Azt, aki megfelel az 58. § (5) bekezdés *d*) pontjának 1–5. alpontjaiban meghatározott feltételeknek és kötelezettséget vállal arra, hogy az állami foglalkoztatási szervvel a (9)–(10) bekezdésben foglaltak szerint együttműködik. Az 58. § (5) bekezdés *d*) pontjának 1–5. alpontja szerint „álláskereső: az a személy, aki
1. a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, és
 2. oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, és
 3. öregségi nyugdíjra nem jogosult, rehabilitációs járadékban, valamint a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban nem részesül és

4. az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony kivételével munkaviszonyban nem áll, és egyéb kereső tevékenységet sem folytat, és
5. elhelyezkedése érdekében az állami foglalkoztatási szervvel együttműködik [...]”.
- [28] Mindezt kiegészíti az Flt. értelmező rendelkezései között helyet kapó 58. § (5) bekezdés e) pontja, mely szerint kereső tevékenység minden olyan munkavégzés, amelyért díjazás jár, továbbá kereső tevékenységet folytatónak kell tekinteni azt a személyt is, aki külön törvény szerint egyéni vállalkozónak minősül. Mindezek alapján a jogalkalmazónak azt kellett vizsgálnia a konkrét ügyben, hogy ki minősül egyéni vállalkozónak az Flt. vonatkozásában, aki ugyanis e státusszal rendelkezik, azt kereső tevékenységet folytatónak kell tekinteni. Ezzel kapcsolatban ellentétes a hatóság és az annak döntését helybenhagyó bíróságok, illetve az indítványozó álláspontja.
- [29] A jogalkalmazók abból indultak ki, hogy az Flt. szerint az, aki szerepel az egyéni vállalkozók nyilvántartásában (illetve egyéni vállalkozói igazolvánnyal rendelkezik), egyéni vállalkozónak és egyúttal kereső tevékenységet folytatónak minősül, függetlenül attól, hogy ténylegesen folytat-e ilyen tevékenységet. Ennek alapjául az Flt. 58. § (5) bekezdés d) pontjának 4. alpontja („egyéb kereső tevékenységet sem folytat”), illetve e) pontja (kereső tevékenységet folytatónak kell tekinteni, aki külön törvény szerint egyéni vállalkozónak minősül) szolgál. Az Evtv. valóban értelmezhető úgy, hogy az minősül egyéni vállalkozónak, aki szerepel a róluk vezetett nyilvántartásban, a 11. § (1) bekezdés e) pontja pedig lehetővé teszi szükség esetén az egyéni vállalkozói tevékenység szünetelése tényének rögzítését is.
- [30] 3.1. Az indítványozó érvelését megvizsgálva megállapítható, hogy az Flt. 58. § (5) bekezdése az egyéni vállalkozó fogalmát is értelmezi, utaló rendelkezéssel. Az s) pont szerint ugyanis „egyéni vállalkozó: a Tbj. 5. §-a (1) bekezdésének e) pontja szerint biztosított, a Tbj. 4. §-ának b) pontjában meghatározott személy”.
- [31] Az Flt. 58. § (5) bekezdés s) pontja 2005. január 1-je óta az Flt. része, az adókról, járulékokról és egyéb költségvetési befizetésekről szóló törvények módosításáról szóló 2004. évi CI. törvény 251. § (2) bekezdése révén. A jogalkotói indokolás szerint azért került sor az s) pont bevezetésére, mert a törvény (az Flt.) a munkanélküli ellátások jogosult körét kiterjeszti az egyéni és a társas vállalkozókra. Ekkor egyébként a kereső tevékenység fogalmánál még az a kitétel szerepelt, hogy kereső tevékenységet folytatónak kell tekinteni azt a személyt is, aki vállalkozói igazolvánnyal rendelkezik. Ez a rendelkezés 2010. március 31-i hatállyal módosult, az egyes szociális és munkaügyi tárgyú törvényeknek az új Polgári Törvénykönyv hatálybalépésével összefüggő módosításáról szóló 2010. évi XXXIX. törvény 41. § (5) bekezdése révén, mely „technikai” módosításként a „vállalkozói igazolvánnyal rendelkezik” szövegrész helyébe a „külön törvény szerint egyéni vállalkozónak minősül” szövegrészt helyezte.
- [32] Az egyéni vállalkozó fogalmának meghatározásánál az Flt. tehát két utaló rendelkezéssel él. Az első a biztosított fogalmára utal: a Tbj. 5. § (1) bekezdés e) pontja alapján biztosított a kiegészítő tevékenységet folytatónak nem minősülő egyéni vállalkozó. A kiegészítő tevékenységet folytató személy a 4. § e) pontja alapján gyakorlatilag a nyugdíjasokat foglalja magában, így a pont alapján az egyéni vállalkozó (főszabály szerint) biztosítottnak minősül. A másik utalás szerint egyéni vállalkozó az Evtv. szerinti egyéni vállalkozói nyilvántartásban szereplő természetes személy.
- [33] Ehhez kapcsolódik az indítványozó által az indítványban és a bírósági eljárásokban is hivatkozott Tbj. 8. § f) pontja is, amely szerint szünetel a biztosítás az egyéni vállalkozói tevékenység szünetelésének ideje alatt. A szünetelés azt fejezi ki, hogy a személy nem él az „önfoglalkoztatás” lehetőségével.
- [34] 4. Látható tehát, hogy a vizsgált rendelkezéseknek két markánsan eltérő értelmezés is adható. Az Alkotmánybíróság legutóbb a 9/2016. (IV. 6.) AB határozatban az Alaptörvény 28. cikkét értelmezve mondta ki, hogy – az adott esetben a XV. cikkel és a XIX. cikk (1) bekezdésével összefüggésben – azonos tisztelettel és körültekintéssel, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és a kedvezmények elosztásának szempontjait meghatározni az érintett személyeket illetően, az értelmezés pedig nem vezethet önkényes eredményre (Indokolás [35], [37]). E zsinórmértéket is szem előtt tartva állapította meg jelen ügyben az Alkotmánybíróság, hogy az Flt., a Tbj. és az Evtv. együttesen értelmezhető úgy, hogy a vállalkozást önként szüneteltető egyéni vállalkozó e jogviszonya alapján a hatályos szabályok szerint nem minősül álláskeresőnek, mert biztosítási jogviszonya áll fenn, ebből fakadóan pedig nem lehetett a bíróság döntését önkényesnek ítélni. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a hatalommegosztás rendszerében a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését – különösen, ha az értelmezés a Kúria határozatában jelenik meg – el kell ismernie [lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]]. Kirívó jogértelmezési hibák megvalósulásának hiányában a jog-

szabályokat a bíróságok önállóan értelmezik, és az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Mindezeket figyelembe véve az alkotmányjogi panaszt el kellett utasítani.

- [35] 5. Az Alkotmánybíróság – az Abtv. 46. § (1) bekezdése alapján – az eljárásban észlelte, hogy a vállalkozást önként szüneteltető egyéni vállalkozó nemcsak álláskeresői járadékra nem jogosult, hanem más olyan ellátásra sem, amely önhibáján kívüli okból bekövetkezett munkanélkülisége esetére szólna, holott korábban a foglalkoztatásban töltött idővel és a munkaerőpiaci-járulék megfizetésével e jogosultságot megvásárolta. A vállalkozói tevékenység önkéntes szüneteltetése az Alaptörvényben említett munkanélküliség szempontjából a munkaviszony munkavállaló általi rendes felmondására vagy a munkaviszony közös megegyezéssel való megszüntetésére emlékeztet. Az Ft. akkor, amikor az álláskeresői járadék feltételeiről szól, ekként nem is tulajdonít jelentőséget annak, hogy a megelőző munkaviszony melyik fél akaratára visszavezethető okból szűnt meg (25. §).
- [36] Mind a 28/2015. (IX. 24.) AB határozat, mind a 4/2016. (III. 1.) AB határozat úgy értelmezte az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdését, hogy az abban felsoroltak „azok az élethelyzetek, amelyekre szabottan törvényben alanyi jogon járó juttatásokat kell bevezetni, illetve fenntartani” (Indokolás [34]).
- [37] Számos oka lehet annak, hogy az egyéni vállalkozók tevékenységüket szüneteltetik anélkül, hogy azt megszüntetnék. Mind a szüneteltetéshez vezető okok, mind a személyes döntés okai a szüneteltetés és megszüntetés közötti választást illetően sokfélék lehetnek. Jelenleg nincs olyan szabály, amely megengedné, hogy ezekre az eltérő okokra alanyi jogon járó, munkanélküliség esetére szóló ellátásnál figyelemmel legyenek. Minthogy az Alaptörvény XIX. cikke (1) bekezdése értelmében az önhibán kívüli okból bekövetkezett munkanélküliség esetére törvényben alanyi jogon járó juttatásokat kell bevezetni, illetve fenntartani, az Alkotmánybíróság megállapítja: mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség áll fenn amiatt, hogy az Országgyűlés az egyéni vállalkozói tevékenység szünetelése alatt az önhibán kívül bekövetkezett munkanélkülisége esetére a támogatásra jogosultságot nem szabályozta.
- [38] Ha az Alkotmánybíróság hatáskörei gyakorlása során folytatott eljárásában a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállását állapítja meg, a mulasztást elkövető szervet – határidő megjelölésével – felhívja feladatának teljesítésére.
- [39] 6. Az Alkotmánybíróság a határozat Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2016. december 19.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásában akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [40] Egyetértek a rendelkező részben foglaltakkal, ugyanakkor szükségesnek tartom az indokolás kiegészítését.
- [41] 1. Az Alkotmánybíróság már korai gyakorlatában elvi éllel mondta ki, hogy „[a]z Alkotmány fogalmi kultúrájának és értékrendjének át kell hatnia az egész társadalmat. Ez a jog uralma, ezzel lesz az Alkotmány valóságos. [...] Az állami szervek számára alkotmányos kötelesség ezen munkálkodni” [11/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH 1992, 77, 80]. Az Alkotmánybíróság emellett rámutatott arra is, hogy „[a] jogrendszer egysége is megköveteli, hogy minden jogszabályt ne csupán önmagában és funkcióját tekintve, hanem mindenekelőtt az Alkotmánnyal való összhangjára figyelemmel értelmezzenek, függetlenül attól is, hogy a jogszabály az Alkotmány előtt vagy után keletkezett-e” [38/1993. (VI. 11.) AB határozat, ABH 1993, 256, 266].
- [42] Az Alkotmánybíróság által a jogalkalmazó szervek számára felállított követelményeket az Alaptörvény 28. cikke – a bíróságok jogértelmezésével összefüggésben – kifejezetten megjeleníti. E szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kötelesek értelmezni. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 28. cikke alapján rámutatott, hogy „[a]z Alaptörvénynek ez a rendelkezése a bíróságok számára alkotmányos kötelezettségként írja elő, hogy ítélező tevékenységük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék {ld. pl. 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33] és 28/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]}. Ebből a kötelezettségből következik, hogy a bíróságnak a jogszabályok adta értelmezési mozgástér keretein belül azonosítania kell az elé kerülő ügy alapjogi vonatkozásait, és a bírói döntésben alkalmazott jogszabályokat az érintett alapjog alkotmányos tartalmára tekintettel kell értelmeznie” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [17]}.
- [43] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta azt is, hogy „[a] bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §) az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény. Ilyen panasz alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [18]}.
- [44] Az Alkotmánybíróság egy másik határozatában az Alaptörvény 28. cikke alapján rámutatott arra is, hogy „[s]peciális helyzet [akkor] áll elő, ha a bírósági eljárásban alkalmazandó jogszabály és az Alaptörvény tartalmaz az adott tényállásra vonatkozó ellentétes – vagy az értelmezéstől függően ellentétes – normát”. Tekintettel kell ugyanis lenni arra, hogy az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja, ezért jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel [R] cikk (1) és (3) bekezdés]. A bíróságnak az Alaptörvényben foglalt norma és más jogszabályi norma kollíziója esetén az ellentétet az Alaptörvény javára kell feloldania, amely a benne meghatározott többi jogszabály formai és tartalmi érvényességének alapját képezi. Az Alaptörvény 28. cikke értelmében ezért „a jogszabály Alaptörvénnyel összhangban történő értelmezése a bíró számára nem csak jog, hanem kifejezett kötelesség: amennyiben a bíró a jogszabály szövegét az értelmezés segítségével az Alaptörvénnyel összhangban tudja alkalmazni, annyiban ennek megfelelően köteles eljárni” {28/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [45] A fentiek alapján megállapítható, hogy az Alaptörvény 28. cikke a bíróságoknak alkotmányos kötelezettségként írja elő, hogy ítélező tevékenységük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék. Nehezíti ugyanakkor az alapjogvédelem hatékonyságát, hogy az Alkotmánybíróságnak egyes alaptörvényi rendelkezésekkel összefüggő értelmezése nem egységes tartalmú.
- [46] Az adott esetben az Alkotmánybíróság a bírói döntések indítványban állított alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény XIII. cikkében és XIX. cikkében foglaltakra figyelemmel vizsgálta, azonban e rendelkezésekkel összefüggésben egyes értelmezési kérdésekre továbbra sem adott egyértelmű választ. Különösen abban látom a jogalkalmazás számára a bizonytalanságot okozó értelmezési kérdéseket, hogy a szociális biztonsághoz való jog körébe tartozó egyes alanyi jogok milyen alkotmányos védelemben részesülhetnek, és ezt a rendes bíróságoknak mennyiben kell érvényesíteniük.
- [47] 2. Alkotmánybíróság gyakorlatában az Alaptörvény XIX. cikkével összefüggésben esetenként változik annak megítélése, hogy a szociális biztonsághoz fűződő jogok alanyi jogosultságot jelentenek-e, és ha igen, azok alapjogi védelemben részesülhetnek-e.

- [48] Az Alkotmánybíróság a 9/2016. (IV. 6.) AB határozatban azt állapította meg, hogy „az Alaptörvény XIX. cikke elsősorban államcél fogalmaz meg, ez azonban – különösen az (1) bekezdés második mondatában megjelölt személyi körök esetén – a jogalkalmazót annyiban köti, hogy a jogszabályokat kétség esetén úgy kell értelmezni, hogy annak eredménye az államcél magvalósulását és ne akadályozását szolgálja.” (Indokolás [37]) Ezzel részben egyezően az Alkotmánybíróság a 28/2015. (IX. 24.) AB határozatában rámutatott, hogy „[a]z előző Alkotmányhoz képest lényeges változást jelent, hogy az Alaptörvény szociális biztonságról szóló XIX. cikke nem jogokról, hanem jellemzően állami kötelezettségekről és államcélokról rendelkezik.” A XIX. cikk (1) bekezdése alapján ugyanis Magyarország „törekszik” arra, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson, és „elősegíti” az időskori megélhetés biztosítását.
- [49] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor a 28/2015. (IX. 24.) AB határozatában rámutatott arra is, hogy az Alaptörvény XIX. cikkéből jogosultságok is fakadnak. „Az Alaptörvény XIX. cikk (4) bekezdése »állami nyugdíjra való jogosultságot« említ, amelynek feltételeit törvény állapítja meg. A XIX. cikk (1) bekezdése pedig az állampolgárok anyasága, betegsége, rokkantsága, özvegysége, árvasága és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélkülisége esetében garantálja a »törvényben meghatározott támogatásra« való jogosultságot. Vagyis ezek azok az élethelyzetek, amelyekre szabottan törvényben alanyi jogon járó juttatásokat kell bevezetni, illetve fenntartani.” Az Alkotmánybíróság végül arra a következtetésre jutott, hogy „jóllehet a XIX. cikk jellemzően államcélokról, és nem alapvető jogokról szól, az Alaptörvénynek ez a cikke »Alaptörvényben biztosított jogot« tartalmaz abban az értelemben, hogy törvényi jogosultságoknak (meghatározott élethelyzetekhez kötve) alaptörvényi háttérrel ad” {28/2015. (IX. 24.) AB határozat, Indokolás [34]}.
- [50] Álláspontom szerint a 28/2015. (IX. 24.) AB határozatban hivatkozottak az Alaptörvényben foglalt rendelkezések jogalkotói célját tükrözik vissza. Az Alaptörvény normaszöveg-javaslatához fűzött indokolás szerint ugyanis a XIX. cikk „[r]ögzíti az állam azon szándékát, hogy minden magyar állampolgárnak megteremtse a szociális biztonságot. Ennek érdekében azon élethelyzetekben, amikor – gyermekének születése, egészségi állapotának időleges vagy végleges romlása, hozzátartozójának vagy munkalehetőségének elvesztése miatt – a megélhetéséhez szükséges javak előteremtésére nem képes, valamennyi állampolgár jogosult törvény szerinti állami segítséget igénybe venni.”
- [51] A fentiekből tehát véleményem szerint az következik, hogy az Alaptörvény XIX. cikkében foglalt rendelkezések jogi jellegét meghatározott élethelyzetekhez képest kell vizsgálni. Egyes élethelyzetek vonatkozásában pedig az Alaptörvény rendelkezése több mint államcél, mert arra az érintett Alaptörvényben biztosított jogként hivatkozhat. Ez a jogosultság pedig – főszabály szerint – nem tekinthető alapvető jognak. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság mégis alapjogi védelemben részesít egyes – a szociális biztonsággal összefüggő – alanyi jogokat, mégpedig akkor, ha az egyben az Alaptörvény XIII. cikkének hatálya alá is tartoznak. A járulékfizetési kötelezettséggel biztosított támogatások ugyanis – amint erre az Alkotmánybíróság ebben a határozatában is rámutatott – az alkotmányos tulajdonvédelem körébe (is) tartoznak.
- [52] 3. A fentiek alapján látható, hogy az Alkotmánybíróság jelenlegi gyakorlata szerint a szociális biztonsággal kapcsolatos egyes alanyi jogok az Alaptörvény több rendelkezésével összefüggésben állnak, és az alkotmányos védelem tartalma ahhoz igazodik, hogy az Alaptörvény mely rendelkezése alapján vizsgálja az Alkotmánybíróság. Ugyanakkor úgy gondolom, hogy az Alkotmánybíróságnak ez az esetről esetre változó gyakorlata megnehezíti, hogy a rendes bíróságok az Alaptörvény 28. cikkében foglaltak alapján és az Alkotmánybíróság által a 3/2015. (II. 2.) AB határozatban kifejtetteknek megfelelően tudjanak eljárni. Erre is figyelemmel, álláspontom szerint, azokban az ügyekben, amelyekben a rendes bíróságok olyan alkotmányjogi értelmezési kérdéssel szembesülnek, amelynek egyértelmű tartalma nem tárható fel megnyugtatóan, különösen indokolt, hogy már az eljárás folyamán kezdeményezzék az alkotmánybírósági eljárást.

Budapest, 2016. december 19.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon alkotmánybíró különvéleménye

- [53] Nem értek egyet a határozat rendelkező részének 1. pontjával, valamint indokolásának az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdését sértő mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállását alátámasztani kívánó érvelésével.
- [54] 1. Mindenekelőtt rögzíteni kívánom, hogy fogalmilag is kizárt bármilyen, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmét a XIX. cikk (1) bekezdésére alapítani, különösen törvényalkotói mulasztásra hivatkozással, minthogy a hivatkozott rendelkezés kizárólag államcél jelöl meg. Márpedig egy államcél megfogalmazó alaptörvényi rendelkezésből nem vonható le konkrét jogalkotási kötelezettség egy meghatározott, a határozatban foglaltak szerint is *ex gratia* típusú, a szociális biztonság terén törvényben alkalmazott támogatási formára.
- [55] A XIX. cikk (1) bekezdésének alkotmányjogi természetét az Alaptörvény megszületése után első alkalommal elemző 23/2013. (IX. 25.) AB határozat megállapítása szerint a korábbi Alkotmány 70/E. § (1) bekezdésében nyilvánított elbánáshoz képest, amely a szociális ellátást mintegy „állampolgári jognak” tekintette, az Alaptörvény által a valós lehetőségekhez igazított és annak N) cikkével hangsúlyozott paradigmaváltás mindössze az állam egyértelmű törekvését jelzi a szociális biztonság területén. Mindez azt jelenti, hogy az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdése kizárólag államcél jelöl meg, a szociális biztonság általános állami törekvése jegyében a XIX. cikkben kiemelt támogatási célok és formák önmagukban nem válnak alaptörvényi jogosultsággá.
- [56] 2. Megalapozatlannak tartom tehát a jelen ügyben minimális többséggel elért határozat indokolásában a közelmúltban szűk többséggel hozott – esetenként önmagukban is ellentmondásos – alkotmánybírói döntésekben kialakított Alaptörvény-értelmezések, a jelen határozat megalapozására is meghivatkozott 4/2016. (III. 1.) AB határozatban és 9/1016. (IV. 6.) AB határozatban foglaltak átvételét. (Az itt hivatkozott határozatokhoz különvéleményt fogalmaztam meg.) Ezek a döntések tágítani próbálják az „államcél” tartalmát, megkísérik azt kiegészíteni és továbbfejleszteni abból a célból, hogy az Alaptörvényből származó követelményeket határozzanak meg a XIX. cikk (1) bekezdése második mondatának értelmezésére (Indokolás [20]–[25]). Ezek az értelmezések azonban nemcsak a 23/2013. (IX. 25.) AB határozatban foglalt alapvető alkotmányértelmezéssel ellentétesek, hanem elméleti hatásukban következetlenséget eredményezők, s – az alkotmányjogon túlmutató – gyakorlati következményeiket illetően akár a költségvetési gazdálkodást veszélyeztetők is lehetnek.
- [57] 3. Az előző pontokban kifogásolt, a XIX. cikk (1) bekezdésének alkotmányos tartalmát tágítani kívánó törekvésen túlmenően a jelen konkrét esetben önkényesnek tartom, hogy a többségi határozat felszámolja az egyéni vállalkozói jogviszony megszüntetése, illetőleg felfüggesztése közötti különbségeket.
- [58] Álláspontom szerint a jogalkotó nem köteles ellátást biztosítani azoknak, akik nem szüntették meg egyéni vállalkozói jogviszonyukat, éppen az *ex gratia* jellegből fakadóan a törvény meghúzhatja a határt abban a tekintetben, hogy kinek biztosít ilyen ellátást. Fontos különbséget tenni a szüneteltetés és a megszüntetés között, mert a kettő jogkövetkezménye jellemzően nem ugyanaz, egyik jogterületen sem. Ebből a szempontból ugyan csak nem igazolható tehát, hogy a jogalkotó Alaptörvény-ellenességet előidéző mulasztást követett volna el.

Budapest, 2016. december 19.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

- [59] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2016. december 19.

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

[60] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2016. december 19.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

[61] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2016. december 19.

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró különvéleménye

[62] A határozat rendelkező részében foglalt mulasztás megállapításával és a sérelmezett bírói ítélet megsemmisítésére irányuló indítvány elutasításával nem értek egyet.

[63] 1. Amint az a határozatból is kiderül, a jelen ügyben felmerült problémakör jogilag szabályozott, a felperesi kereset több törvény együttes értelmezésével elbírálható. A jelen ügyben az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdésének második mondatában foglaltakkal – melyek álláspontom szerint jogokat biztosítanak – összefüggésben ezen együttes értelmezéssel kapcsolatban merült fel alkotmányossági probléma. Egyetértek a határozat 4. pontjában tett azon megállapítással, hogy a „[...] vizsgált rendelkezéseknek két markánsan eltérő értelmezés is adható”. Mindebből viszont nem az a következtetés vonható le, hogy a kérdés szabályozatlan, vagy, hogy azok lényeges tartalma oly mértékben hiányos, hogy az alaptörvény-ellenességet okoz, hanem, hogy ezen szabályok tekintetében értelmezési nehézség merült fel az álláskeresőként nyilvántartásba vételhez szükséges egyik feltétel, a keresőtevékenység hiánya megállapításának vonatkozásában.

[64] Véleményem szerint önmagában az a körülmény, hogy az adott személy az egyéni vállalkozói tevékenységét korábban nem megszüntette, hanem annak szüneteltetése mellett döntött (és ennek rögzítésével az érintettet a vonatkozó nyilvántartás ugyan továbbra is az egyéni vállalkozók között feltünteteti, de a rá irányadó törvényi szabályok alapján a tevékenységével a szüneteltetés tényére tekintettel bevételre nem tehet szert) nem alapozza meg ilyen esetekre a keresőtevékenységet folytatónak minősítést. (Ezt az álláspontot tartalmazza a Kúria Mfv. III.10.561/2013/7. számon meghozott döntésének indokolása is.) Az ezzel ellentétes, a sérelmezett bírói ítéletben foglalt értelmezés nincs összhangban az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdésének második mondatában foglalt azon rendelkezéssel, mely szerint „[...] önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult”. Az egyéni vállalkozói tevékenység törvényben megengedett – különféle, a rendeltetésszerű joggyakorlással nem ellentétes, életszerűen alátámasztható okok miatti – szünetelése (szüneteltetése) és az egyéni vállalkozói jogviszony megszűnése (megszüntetése) között nincs olyan különbség, melyre tekintettel a vállalkozás szüneteléséből adódó munkanélküliséget eleve önhibából bekövetkezőnek lehessen tekinteni. Ezért a szünetelő egyéni vállalkozói tevékenység keresőtevékenységként történő figyelembevehetőségével kapcsolatban a két lehetséges értelmezés közül az előbbi értelmezést tartom az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdésében foglaltakkal összhangban állónak. Erre tekintettel ennek az értelmezésnek alkotmányos követelményben történő megerősítését tartottam volna indokoltnak.

[65] 2. Ezen alkotmányos követelmény elfogadása mellett álláspontom szerint a jelen ügyben szükséges lett volna a bírósági és hatósági döntések megsemmisítése, és ezáltal az indítványozó problémájának orvoslása előtti út megnyitása.

Budapest, 2016. december 19.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

[66] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2016. december 19.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

[67] A különvéleményhez csatlakozom.

Budapest, 2016. december 19.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1723/2015.
Megjelent a Magyar Közlöny 2016. évi 212. számában.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3001/2017. (I. 5.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Stumpf István* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 30. § (1) bekezdésének 2011. december 31. napjáig hatályban volt e) pontja, valamint a 2011. december 31. napjáig hatályban 37/B. § (3) bekezdés a) pontja és a 93. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.II.10.665/2015/4. sorszámú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó kiegészített indítványában az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 93. §-a, 37/B. § (3) bekezdés a) pontja és a 30. § (1) bekezdés e) pontja, valamint a Kúria Mfv.II.10.665/2015/4. sorszámú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezte. Az indítvány lényege szerint az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésébe ütközik az, hogy a közös megegyezéssel megszűnt munkaviszony nem esik azonos elbírálás alá a felmentéssel megszűnt munkaviszonnyal a nyugdíjaskorhoz jutaleumi jutalomra jogosultság szempontjából.
- [2] 1.1. Az indítványra okot adó ügy szerint az indítványozó 1975. augusztus 16-ától állt az Általános Iskola, illetve jogelődei alkalmazásában. 2011. december 20-án kérelmet terjesztett elő munkáltatójánál közalkalmazotti jogviszonya megszüntetése iránt, figyelemmel arra, hogy a következő évben korhatár előtti nyugellátásra lesz jogosult. Kérelmét a munkáltatója tudomásul vette, így az indítványozó közalkalmazotti jogviszonya 2012. október 10-én közös megegyezéssel szűnt meg. A Megyei Kormányhivatal Nyugdíjbiztosítási Igazgatósága 2012. október 11-étől korhatár előtti ellátást állapított meg az indítványozó számára. A határozat rögzítette azt is, hogy az indítványozó az öregségi nyugdíjkorhatárt 2016. május 12-én éri el.
- [3] Az indítványozó ezt követően bírósághoz fordult, keresetében kérte, a bíróság kötelezze az alperest 944 000 forint kedvezményes jubileumi jutalom és késedelmi kamata megfizetésére. Arra hivatkozott, hogy mivel 2011. december 20-án kérelmet terjesztett elő jogviszonya következő évben történő közös megegyezéssel való megszüntetésére, nyugdíjaskorhoz jutaleumi jutalomra jogosult, így részére jár a jubileumi jutalom. Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy a Kjt. 93. §-át nem lehet alkalmazni az indítványozó esetében, mivel jogviszonya nem felmentéssel, hanem közös megegyezéssel szűnt meg, így közalkalmazotti jogviszonya megszűnésekor nem minősült nyugdíjaskorhoz jutaleumi jutalomra jogosultnak.

- [4] A Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 3.M.95/2015/3/I. sorszámú ítéletével a keresetet elutasította. Ítélete indokolásában kifejtette, hogy az indítványozó jogviszonya nem a nőkre vonatkozó, a legalább negyven év jogosultsági idővel rendelkezésre tekintettel felmentéssel [Kjt. 30. § (1) bekezdés *f*) pontja], hanem a felek közös megegyezése alapján szűnt meg. Az Alkotmánybíróság 12/2014. (IV. 10.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh.) a Kjt. 2011. április 2-ától 2011. december 31-éig hatályban volt 37/B. § (3) bekezdés *b*) pontját semmisítette meg és állapította meg e vonatkozásban, hogy az más ügyben sem alkalmazható, az indítványozó jogviszonya megszüntetésére azonban nem ilyen okból került sor. Az Alkotmánybíróság a Kjt. 37/B. § (3) bekezdés *a*) pontja, illetve 93. §-a alkotmányellenességét nem állapította meg, ezért azt a bíróságnak is alkalmaznia kellett. Annak megítélése során, hogy a felperes a jogviszonya megszűnésekor, 2012. október 10-én nyugdíjasnak minősült-e, a Kjt. 2. § (3) bekezdése alapján a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 294. § (1) bekezdés *g*) pontját kellett alkalmazni. A felperes eszerint a korhatár előtti ellátás igénybevételekor nem minősült nyugdíjasnak, az öregségi nyugdíjkorhatárt csak 2016. május 12-én éri el, így a jubileumi jutalomra nem vált jogosulttá.
- [5] A Törvényszék 3.Mf.20.986/2015/4. sorszámú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A jogviszonya megszüntetésekor hatályos Kjt. 78. § (4) bekezdése szerint jubileumi jutalomra akkor tarthatott volna igényt, ha közalkalmazotti jogviszonya közös megegyezéssel történő megszüntetése mellett legkésőbb ebben az időpontban nyugdíjasnak minősült volna. Az Alkotmánybíróság döntése a felperes esetére nem volt alkalmazandó, mivel az nem érintette a Kjt. 37/B. § (3) bekezdés *a*) pontját, a jogviszony megszűnés időpontjában pedig az indítványozó az előrehozott nyugdíj feltételeivel nem rendelkezett, mivel ez a jogintézmény 2012. január 1-jei hatállyal megszűnt. Az indítványozó a jogviszonya megszűntekor nem minősült nyugdíjasnak, így a jubileumi jutalomra való jogosultság ezen feltétele nem állt fenn.
- [6] A felülvizsgálati kérelem alapján eljárta Kúria az ítéletet a Mfv.II.10.665/2015/4. sorszámú ítéletével hatályában fenntartotta. Eszerint a Kjt. 78. §-ának az indítványozó jogviszonya megszűnése időpontjában hatályban volt (3) bekezdése akként rendelkezett, hogy ha a közalkalmazott jogviszonya arra figyelemmel szűnik meg felmentéssel, hogy a közalkalmazott nyugdíjasnak minősül, vagy a közalkalmazott arra figyelemmel kérelmezte felmentését, hogy a nők 40 éves jogosultsági idejével rendelkezik, részére a megszűnés évében esedékessé váló jubileumi jutalmat az utolsó munkában töltött napon ki kell fizetni. Az indítványozó jogviszonya megszüntetésére nem felmentéssel került sor, így e jogszabályi rendelkezés alapján nem illette meg őt jogviszonya megszüntetésekor a kedvezményes jubileumi jutalom. Az ítélet utalt a Kjt. 78. § (4) bekezdésének a közalkalmazotti jogviszony megszűnésekor hatályban volt szabályára is. Eszerint ha a közalkalmazott közalkalmazotti jogviszonya – a fegyelmi elbocsátás büntetés vagy a 25. § (2) bekezdés *b*) 1. pontja szerinti áthelyezés kivételével – megszűnik és legkésőbb a megszűnés időpontjában nyugdíjasnak minősül [37/B. § (1) bekezdés], továbbá legalább harmincöt évi közalkalmazotti jogviszonnal rendelkezik, a negyvenéves közalkalmazotti jogviszonnal járó jubileumi jutalmat részére a jogviszony megszűnésekor ki kell fizetni. A Kúria szerint helytállóan állította az indítványozó, hogy a Kjt. 37/B. § (1) bekezdése jogszabály-szerkesztési hiba folytán szerepelt hivatkozásként a Kjt. 78. § (4) bekezdésében, mert azt már 2012. július 1-jétől hatályon kívül helyezték. Ezért az Mt. 294. § (1) bekezdés *g*) pontja alapján kellett megítélni, hogy a Kjt. rendelkezései szerint kit kell nyugdíjas közalkalmazottnak tekinteni. A felperes 2012. október 10-én, a jogviszonya megszűnésekor még nem érte el az öregségi nyugdíjkorhatárt, illetve nyugellátást kérelmére még nem állapították meg, így a Kjt. 78. § (4) bekezdése alapján sem vált jogosulttá a kedvezményes jubileumi jutalomra.
- [7] 1.2. Az indítvány tartalma szerint a Kjt. 30. § (1) bekezdésének 2011. december 31. napjáig hatályban volt *e*) pontja, továbbá a 2011. december 31. napjáig hatályban 37/B. § (3) bekezdés *a*) pontja, valamint 93. §-a, és a Kúria ítélete az Alaptörvény II. cikkét és a XV. cikk (1) bekezdését sérti.
- [8] Az indítványozó szerint – akivel a munkáltatója 2011-ben már közölte vele, hogy a következő évben „felmenti” a munkavégzés alól – a Kjt. 93. §-a alapján ő a 2011-ben hatályos szabályok alapján minősül nyugdíjasnak, mert a felmentést még 2011-ben közölték. Ez a jogszabály sérti az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdését, mivel a „felmentés” kitétel különbséget tesz a más jogviszony megszüntetési módoktól, [amelyeket a Kjt. 78. § (4) bekezdésében kizáró okként (fegyelmi elbocsátás, áthelyezés) nem jelöl meg a törvény]. Ilyen a közös megegyezéssel megszüntetett munkaviszony, ami a munkáltató kizárólagos kérése volt. A bírói ítéletek nem alkalmazták a Kjt. 93. §-át, azaz nem a 2011-es szabályok alapján vizsgálták, hogy nyugdíjasnak minősül-e az indítványozó, amit viszont a Kjt. 78. § (4) bekezdése feltételül szab meg a jubileumi jutalom kifizetése tekintetében 2012-ben. Ez sérti az Alaptörvény II. cikkét, mivel nem teszi lehetővé a jubileumi jutalom kifizetését azoknak az azonos

csoportba tartozó közalkalmazottaknak az Abh. Indokolása [32] és [34] bekezdése alapján, akik több mint 35 évet dolgoztak közalkalmazottként, és a törvény adta lehetőségnek megfelelően nyugállományba vonulás miatt kérték jogviszonyuk megszüntetését, de ezt csak közös megegyezéssel tehették meg. Ez a megkülönböztetés, valamint az, hogy a munkáltatótól függ, hogy milyen jogcímen szünteti meg a jogviszonyt, sérti az egyenlő elbírálás lehetőségét, de az emberi méltóságot is. Igazságtalan, méltatlan, hogy egyes városokban megtehetők, máshol nem, hogy felmentéssel, jubileumi jutalom kifizetésével mehettek nyugdíjba a tanárok. A törvény megalkotói figyelmen kívül hagyták az azonos csoportba tartozó egyének egyenlő elbírálásának lehetőségét a jubileumi jutalom odaítélése szempontjából. Az Alaptörvény XV. cikke az általános egyenlőségi szabályt és a hátrányos megkülönböztetés tilalmát is magába foglalja. A Kjt. kifogásolt szabályainak mindegyike csak a „felmentéssel” megszakított munkaviszonnyal teszi lehetővé, hogy a munkáltatóval való megállapodás időpontjában érvényes törvények alapján legyen vizsgálva a „nyugdíjasként minősülés”, illetve nyugdíjasként is csak az minősülhet, akit felmentéssel engedtek el nyugdíjba. Az alkotmányjogi panaszra okot adó esetben az indítványozó szerint a munkáltató a nyugdíjazás miatti jogviszony megszüntetéséhez csak azzal a feltétellel járult hozzá, hogy ha a jogviszony nem felmentéssel, hanem közös megegyezéssel szűnik meg. Ezzel hátrányos megkülönböztetést jelent az azonos feltételekkel rendelkezőkkel szemben (több mint 35 év közalkalmazotti viszony, több mint 40 év szolgálati idő és 2011-ben írásban kért jogviszony megszüntetés nyugdíjazás miatt).

- [9] Az indítványozó utalt arra, hogy amennyiben elfogadható a felmentés helyett a közös megegyezés is (mint jogviszony megszüntetési mód), úgy a konkrét esetben a Kjt. 37/B. § (3) bekezdés a) pontja alapján nyugdíjasként minősülne. Nyugdíjasként minősülne a Kjt. 37/B. § (3) bekezdés b) pontja alapján is, hiszen 2011. december 31-ig 40 év 86 nap szolgálati ideje volt. A Kjt. 37/B. § (3) bekezdés a) pontjában és b) pontjában meghatározott nyugdíjasként minősíthető alanyok között nincs csoportbeli különbség. Ezért nem csak a b) pont szövegrésze alaptörvény-ellenes, amit az Alkotmánybíróság az Abh-ban már kimondott, hanem az a) pont szövegrésze is („és felmentésére a 30. § (1) bekezdés e) pontja alapján kerül sor”).
- [10] Az indítványozó szerint az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak. A Kjt. 78. §-ának célja, hogy a köz szolgálatában, azaz a hosszan tartó tanári pályán kitartó pedagógusokat külön pénzbeli juttatásban részesítse. A 2012. január 1-jétől hatályba lépett Kjt. 93. § célja az volt (mint átmeneti szabály), hogy ne érje hátrány azokat, akik az előző évben fennálló szabályok alapján indítottak eljárást. Az Abh. Indokolása [38], [39] [40], [41], [42] bekezdéseiből következik, hogy minden olyan megkülönböztető kitétel sérti az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdését, ahol a feltétel a „felmentéssel” való munkaviszony megszüntetése, amennyiben a közalkalmazott a meghatározott szolgálati idő, és munkaviszony után nyugállományba szeretne vonulni.
- [11] A törvényalkotók részéről nincs észszerű magyarázata annak, hogy a Kjt. 93. §-ában miért csak a „felmentéssel” megszakított munkaviszony az elfogadott annak ellenére, hogy a Kjt. 78. §-ában a „jogviszony megszüntetése” a feltétel. Ez a megkülönböztetés szintén az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésébe ütköző, mert önkényesen, észszerű indok nélkül különbözteti meg azokat, akiknek a munkáltatójuk hozzájárulása hiányában nem felmentéssel, hanem más jogcímen, például közös megegyezéssel kellett közalkalmazotti jogviszonyukat megszüntetni. Az indítványozó idézi az Abh. Indokolása [42] pontja második mondatát: „[a]z önkényesség abban állt, hogy a közalkalmazottól teljesen független, általa nem befolyásolható feltételtől, a munkáltató döntésétől tette függővé a jogalkotó a jubileumi jutalomra való jogosultságot, mivel a közalkalmazott nő felmentési kérelme ellenére közalkalmazotti jogviszonyának megszüntetése teljes egészében a munkáltató döntésén múlt, amely ellen a munkavállaló nem élhetett jogorvoslattal.»
- [12] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26. §-a szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [13] Az Abtv. 29. §-a alapján az „Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be”. Az Ügyrend 31. § (6) bekezdése azonban lehetővé teszi, hogy az előadó alkotmánybíró a panasz befogadásáról szóló döntés helyett a panasz érdemi elbírálását tartalmazó határozat-tervezetet terjesszen a testület elé.

II.

[14] 1. Az Alaptörvény felhívott szabályai szerint:

„II. cikk Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”

„XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

[15] 2. A Kjt. kifogásolt szabályai:

[16] 2.1. A Kjt 30. § (1) bekezdésének 2011. december 30. napjáig hatályban volt e) pontja szerint:

„30. § (1) A munkáltató a közalkalmazotti jogviszonyt – a 30/A-30/B. §-ban foglalt korlátozással – felmentéssel akkor szüntetheti meg, ha [...]

e) az előrehozott öregségi nyugdíj jogosultság életkori, valamint szolgálati idővel kapcsolatos feltételeivel legkésőbb a felmentési idő utolsó napján rendelkező közalkalmazott azt írásban kérelmezi; vagy ”

[17] 2.2. A Kjt. 2011. december 31. napjáig hatályban 37/B. § (3) bekezdés a) pontja szerint:

„37/B. § (1) E törvény alkalmazása szempontjából a közalkalmazott akkor minősül nyugdíjasnak, ha [...]

(3) Az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően, e törvény alkalmazásában nyugdíjasnak minősül az a közalkalmazott, aki

a) az előrehozott nyugdíj feltételeivel rendelkezik és felmentésére a 30. § (1) bekezdés e) pontja alapján kerül sor,”

[18] 2.3. A Kjt. 2012. január 1-jétől hatályos 93. §-a szerint:

„93. § Ha a közalkalmazotti jogviszony 2011. december 31-ét követően szűnik meg, és a munkáltató a felmentést, a munkáltató jogutód nélküli megszűnését vagy a munkavállaló a rendkívüli lemondást a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló törvény, vagy a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló törvény hatálybalépését megelőzően közölte, a közalkalmazott a közléskor hatályos szabályokban foglaltaknak megfelelően, ezt követő közlés esetén a megszűnéskor hatályos szabályokban foglaltaknak megfelelően minősül nyugdíjasnak.”

III.

[19] Az indítvány nem megalapozott.

[20] 1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panasz – az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított részében – megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek. Az indítvány megjelölte az indítványozó jogosultságát és az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés a) pont]; az Abtv. 26. § (1) bekezdésében és 27. §-ában foglalt hatáskörben kérte az Alkotmánybíróság eljárását. A panaszos megjelölte továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálendő törvényi rendelkezést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont], az ítéletet, valamint az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. A panaszos indokát adta az eljárás megindításának, kifejtette az Alaptörvényben foglalt és az indítványban felhívott jogok sérelmének

a lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pont], indokolta továbbá azt is, hogy a támadott törvényi rendelkezések miatt ellentétesek az Alaptörvény általa felhívott rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e*) pont]. A panaszos kifejezett kérelmet terjesztett elő a támadott törvényi rendelkezés és az ítélet megsemmisítésére [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f*) pont].

- [21] Az alkotmányjogi jelentőségű kérdés hasonló, mint ami az Abh-ban volt: önkényesen, észszerű indok nélkül különbözteti-e meg a Kjt. 30. § (1) bekezdésének 2011. december 31. napjáig hatályban volt *e*) pontja, valamint a 2011. december 31. napjáig hatályban 37/B. § (3) bekezdés *a*) pontja és a 93. §-a azokat a közalkalmazott nőket, akiknek a munkáltatójuk hozzájárulása hiányában nem felmentéssel, hanem más jogcímen, például közös megegyezéssel, lemondással kellett közalkalmazotti jogviszonyukat megszüntetni. Megállapítható-e önkényesség fennállása amiatt, hogy a Kjt. jelen ügyben vizsgálat alá vont szabályai a közalkalmazottól teljesen független, általa nem befolyásolható feltételtől, a munkáltató döntésétől teszik függővé a jogalkotó a kedvezményes jubileumi jutalomra való jogosultságot a nyugdíjassá minősüléskor.
- [22] 2. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az Abh-ban kifejtett, az ott vizsgált Kjt-szabály és az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése egymásra vonatkoztatott értelmezésekor követett elvek a jelen ügyben alkalmazandók-e.
- [23] A korábban vizsgált Kjt-szabály azt határozta meg, ki minősül nyugdíjassá a közalkalmazottak közül. A megsemmisített rendelkezés a negyven éves szolgálati idővel igénybe vehető öregségi teljes nyugdíjra jogosultsághoz azt a további feltételt kapcsolta, hogy a közalkalmazott a jogosultság elérésekor is csak akkor minősül nyugdíjassá, ha jogviszonya felmentéssel (és nem más módon) szűnt meg. Ezt a szabályt semmisítette meg az Abh. A nyugdíjassá minősülés feltételeinek azért volt jelentősége, mert a kedvezményes jubileumi jutalomra jogosultság csak azokat illeti meg, akik legkésőbb a jogviszonyuk megszűnésekor nyugdíjassá minősülnek.
- [24] 2.1. Az Abh. a jelen indítványban szereplőhöz képest nem teljesen azonos jogi helyzetre állapított meg alaptörvény-ellenességet.
- [25] Az Abh-ban a bírói kezdeményezésre okot adó konkrét ügyben 2011. december 31-ig hatályban volt szabályozást kellett alkalmazni, és a nő által, negyven év jogosultsági idővel igénybe vehető öregségi teljes nyugdíjjal kapcsolatban a kedvezményes jubileumi jutalom egyik feltétele (öregségi nyugdíjra jogosultság és felmentéssel megszűnt jogviszony) volt a vizsgálat tárgya. Az alkotmányjogi probléma (milyen módon szűnik meg a foglalkoztatási jogviszonya a negyven év jogosultsági idővel rendelkező, ezért öregségi nyugdíjra jogosult nőnek) a kifogásolt szövegrész törlésével (amely egyedül a felmentést fogadta el a kedvezményes jubileumi jutalomra jogosító tényezőként) megoldható volt. Az Abh-ban szereplő konkrét ügyre még alkalmazni kellett a Kjt. azóta hatályon kívül helyezett szabályait.
- [26] A jelen ügyben nem öregségi teljes nyugdíjról, hanem – a nyugdíjrendszer 2012. január 1-jétől való átalakítása következtében – korhatár előtti ellátásra jogosultságról van szó. Az első panasz-beadványban szerepel, hogy a panaszos részére nem öregségi teljes nyugdíjat, hanem korhatár előtti ellátást állapítottak meg.
- [27] A kedvezményes jubileumi jutalom szabályozása azonban – kezdettől fogva, igaz változó normaszöveggel – a nyugdíjazáshoz, a nyugdíjassá minősüléshez tapad. A Kjt-nek az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy idejében hatályos rendelkezése értelmében, ha a közalkalmazott közalkalmazotti jogviszonya – a fegyelmi elbocsátás büntetés vagy a 25. § (2) bekezdés *b*) 1. pontja szerinti áthelyezés kivételével – megszűnik és legkésőbb a megszűnés időpontjában nyugdíjassá minősül, továbbá legalább harmincöt évi közalkalmazotti jogviszonnyal rendelkezik, a negyvenéves közalkalmazotti jogviszonnyal járó jubileumi jutalmat részére a jogviszony megszűnésekor ki kell fizetni [Kjt. 78. § (4) bekezdése].
- [28] A panaszos jogviszonya közös megegyezéssel olyan időpontban szűnt meg, amikor már a Kjt. támadott szabályai nagyobb részt (a Kjt. 93. §-a kivételével, lényegében a nyugdíjrendszer átalakításához kapcsolódva) már nem voltak hatályban. Az indítványozó a csatolt bírósági ítéletekből megállapíthatóan nem egyetlen, hanem több ok miatt nem volt jogosult kedvezményes jubileumi jutalomra (jogviszonya nem felmentéssel szűnt meg, a jogviszonya megszűnése napján nem minősült nyugdíjassá, a jogviszonya megszűnését követő naptól állapítottak meg számára korhatár előtti ellátást, vagyis nem nyugdíjat, a Kjt. 30. § (1) bekezdésének 2011. december 31. napjáig hatályban volt *e*) pontja, valamint a 2011. december 31. napjáig hatályban 37/B. § (3) bekezdés *a*) pontja szabályai a jogviszonya megszüntetése előtt a hatályukat veszítették). Az Abh. indokolásában kifejtett alaptörvény-értelmezés ezért a fentiekre tekintettel a jelen ügyben nem számít irányadó alaptörvény-értelmezésnek.

- [29] 2.2. Az Abh. indokolása az Alkotmánybíróság gyakorlatát az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése értelmezését illetően az indokolás V. pontjában foglalja össze ([26]–[29] pontok). Az indokolás [32]–[34] pontja a jubileumi jutalomra vonatkozó szabályozások alkotmányosságának korábbi vizsgálatairól szól. Az Abh. rendelkező részének 2. pontja mindezek alapján elutasította a Kjt. 2011. április 2-től 2011. december 31-ig hatályban volt 78. § (4) bekezdéséből a 37/B. § (3) bekezdésére utalás része alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezést. Ez azt jelenti, hogy az Abh. a Kjt. 78. § (4) bekezdését – vagyis azt, hogy a kedvezményes jubileumi jutalomra való jogosultságnál a Kjt. a nyugdíjszabályok alapján nyugdíjasnak minősítetteket tekinti egy csoportnak – nem találta alaptörvény-ellenesnek (Indokolás [40], [41], [45]) az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése tükrében. Az indokolás megállapította, hogy a Kjt. 78. § (4) bekezdése nem tesz különbséget a jogalanyok között, mert a nyugdíjasnak minősítetteket tekinti egy csoportnak, és így állapítja meg a kedvezményes jubileumi jutalomra jogosultak körét. Az Abh. megállapította, hogy a különbségtételt valójában a Kjt. 37/B. § (3) bekezdés *b*) pontja okozta a konkrét ügyben azzal, hogy a nyugdíjasnak minősülés feltétele mellett további feltételként kikötötte a közalkalmazotti jogviszony felmentéssel történő megszüntetését is.
- [30] 2.3. A jelen esetben azonban a panaszban állított sérelmet a nyugdíjasnak minősülés fogalmának átalakulása eredményezi, és nem a munkáltató döntésétől vagy más szubjektív elemtől függő feltétel. Az állított sérelmet nem a Kjt. 30. § (1) bekezdésének 2011. december 31. napjáig hatályban volt *e*) pontja, valamint a 2011. december 31. napjáig hatályban 37/B. § (3) bekezdés *a*) pontja és a 93. §-a okozza, hanem a nyugdíjrendszernek a 2012. január 1-jét követő megváltozása. A Kjt. e szabályaiban ezért az azonos csoportba tartozó közalkalmazottak (nyugdíjasnak minősülő személyek) közötti diszkrimináció az indítványban foglalt érvek alapján nem ismerhető fel.
- [31] 3. A különböző országok nyugdíjrendszereiben többféle megoldással találkozhatunk az öregségi nyugdíjra való jogosultság meghatározásánál. Van olyan ország, ahol csak a teljes nyugdíjkorhatár betöltésétől van mód az öregségi nyugdíj igénybevételére, és olyan ország is, ahol lehetséges a korai nyugdíjba vonulás meghatározott feltételekkel.
- [32] Magyarországon 2012. január 1-től jelentős változás történt ezen a területen. Ettől az időponttól kezdve a korábbi, korhatár előtti nyugdíjba vonulási lehetőségek megszűntek, öregségi nyugdíj csak a nyugdíjkorhatár betöltésétől vált megállapíthatóvá.
- [33] A rendelkezés alól egyetlen kivétel van, az életkorra tekintet nélkül igényelhető kedvezményes nyugellátás a nők számára negyven év jogosultsági idővel [a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 18. § (2a) bekezdés *a*) pontja].
- [34] A korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény értelmében 2011. december 31-ét követően nem állapítható meg korhatár előtt öregségi nyugdíj, vagyis előrehozott, csökkentett összegű előrehozott öregségi nyugdíj, korengedményes nyugdíj, művészyugdíj, polgármesterek külön jogszabály alapján megállapított öregségi nyugdíja, valamint Európai Parlamenti és országgyűlési képviselők külön jogszabály alapján megállapított öregségi nyugdíja.
- [35] 3.1. Közalkalmazott jogviszonyát a munkáltató csak meghatározott esetekben szüntetheti meg felmentéssel, vagyis a munkáltató felmentési joga korlátozott. Ezeknek az eseteknek az egyike, ha a közalkalmazott a felmentés közlésének, illetőleg legkésőbb a felmentési idő kezdetének napján nyugdíjasnak minősül (37/B. §). Azt, hogy a közalkalmazott mikor minősül nyugdíjasnak, a törvény fő szabály szerint a Tny-hez, az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez és az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati időhöz köti.
- [36] Ez alól az egyik, Kjt. szerinti, az Abh-ban vizsgált [a Kjt. 37/B. § (3) bekezdés *b*) pontja szerinti] kivétel – amikor öregségi nyugdíjkorhatár betöltése nem feltétel – a Tny. 18. § (2a) bekezdés *a*) pontjára vezethető vissza. Ez a szabály öregségi teljes nyugdíjra életkorától függetlenül jogosultságot állapít meg a nőknek; azt teszi lehetővé, hogy 40 év jogosultsági (és nem szolgálati) idővel a nő kérhesse a felmentését, ha a feltételeket a felmentési idő leteltekor teljesíti. A Kjt. pedig azt mondta ki, hogy e törvény alkalmazásában nyugdíjasnak minősül az a közalkalmazott is, aki a negyven éves szolgálati idővel igénybe vehető öregségi teljes nyugdíj feltételével rendelkezik, és felmentésére a 30. § (1) bekezdés *f*) pontja alapján kerül sor. 2011. december 31-ig a Kjt. 37/B. §-a – a Tny. korábbi szabályaira épülve – nyugdíjasnak minősítette azt a személyt, aki az öregségi nyug-

díjkorhatárt betöltötte és az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel rendelkezik, vagy a korhatár betöltése előtt öregségi nyugdíjban, vagy karkedvezményes öregségi nyugdíjban, vagy előrehozott (csökkentett összegű előrehozott) öregségi nyugdíjban, vagy szolgálati nyugdíjban, vagy korengedményes nyugdíjban, vagy más, az öregségi nyugdíjjal egy tekintet alá eső nyugellátásban, illetőleg rokkantsági (baleseti rokkantsági) nyugdíjban részesül.

- [37] 3.2. A Tny. 2012. január 1-jétől átalakult, ezért megváltoztak a Kjt-nek azok a szabályai is, amelyek a nyugdíjasnak minősülésről rendelkeztek, és ennek révén megváltozott az a személyi kör is, amely a kedvezményes (nyugdíjasnak minősüléshez kötött) jubileumi jutalomra jogosult. Ez azonban, a kifejtettek szerint, nem jelent azonos csoportba tartozók (a nyugdíjasnak minősülő személyek) közötti, önkényes különbségtételt. Az, hogy a Kjt. kedvezményes jubileumi jutalomra vonatkozó egyik rendelkezése [78. § (4) bekezdése] változatlanul a nyugdíjasnak minősülő személyek számára teszi lehetővé, hogy számukra legalább harmincöt évi közalkalmazotti jogviszony esetén a negyvenéves közalkalmazotti jogviszonnyal járó jubileumi jutalmat kifizessék, nem vet fel alkotmányjogi kérdést. Nincs kellő következtetési alap annak megállapítására sem, hogy az Alaptörvény indítványban felhívott szabályaiból olyan jogalkotás következne kényszerítően, amely a kedvezményes jubileumi jutalom szabályait kiterjeszti a korhatár előtti ellátásban részesülő (nyugdíjasnak nem minősülő) személyekre is.
- [38] 4. Mindezekre figyelemmel ezért nem állapítható meg, hogy a Kjt. kifogásolt rendelkezései az Alaptörvény II. cikkébe és XV. cikk (1) bekezdésébe ütköznek. Az Alkotmánybíróság ezért a jogszabályok ellen irányuló alkotmányjogi panaszt elutasította. Az Alkotmánybíróság az ítélet elleni alkotmányjogi panaszt visszautasította, mert az indítvány az ítélet alaptörvény-ellenességéről nem tartalmaz olyan önálló indokolást, mint amelyet az Abtv. 29. §-a előír.

Budapest, 2016. december 19.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István alkotmánybíró különvéleménye

- [39] Az alkotmányjogi panasz elutasításával nem értek egyet.
- [40] Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdésére és 27. §-ára hivatkozással nyújtotta be alkotmányjogi panaszát az Alkotmánybírósághoz. A többségi határozat az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított, alkotmánybírói normakontrollra irányuló panaszt befogadja és érdemben elutasítja anélkül, hogy az indítvány ténylegesen megfelelt volna az Abtv. 26. § (1) bekezdésében az alkotmányjogi panaszokkal szemben támasztott feltételeknek.
- [41] 1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint az egyedi ügyben érintett személy csak akkor fordulhat alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, ha „az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán [...] az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be”. Az Abtv. e rendelkezése értelmében tehát az indítványozónak nem elég szimplán „bemondania”, hanem igazolnia is kell, hogy jog-sérelme bekövetkezett, mégpedig a támadott „jogszabály alkalmazása folytán” következett be a jogsérelme [Abtv. 52. § (4) bekezdés]. „Ezért alapvetően nem elegendő a törvény pusztá léte által okozott jogsérelm valószínűsítése, a panasz feltétele a törvénynek a panaszos hátrányára történő alkalmazása.” {32/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [22]} Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz esetében különös jelentősége van annak, hogy az az egyedi ügyben alkalmazott jogszabállyal szemben terjeszthető elő, hiszen csak

a vele szemben alkalmazott jogszabályt illetően lesz képes a panaszos az alapjogában való személyes, közvetlen és aktuális (jelenváló) sérelmét igazolni, ami megkülönbözteti az alkotmányjogi panasz alapján kezdeményezhető eljárást az *actio popularis* jellegű eljárástól.

- [42] E vonatkozásban, vagyis az *actio popularis* jellegű eljárásokat elkerülendő, az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 25. § (1) bekezdése azonos követelményt támaszt az érintett által kezdeményezhető alkotmányjogi panasz, illetve a bírói kezdeményezésre induló egyedi normakontroll eljárás indítványozásával szemben. Az Abtv. 25. § (1) bekezdése értelmében az egyedi normakontroll eljárás megindításának lényeges feltétele [hasonlóan az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti normakontrollos alkotmányjogi panasz eljárás indítványozásához], hogy a „kezdeményezés ténybeli alapja a bíró előtt folyamatban lévő egyedi ügy legyen, a kezdeményezésnek pedig az ebben az ügyben alkalmazandó jogszabály vizsgálatára kell irányulnia [3111/2014. (IV. 17.) AB végzés, 3112/2014. (IV. 17.) AB végzés, 3242/2014. (IX. 22.) AB végzés]. Az Alkotmánybíróság rámutatott, hogy az »eljáró bíró tehát csak azon jogszabály, illetve jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítására tehet indítványt, melyet a konkrét ügy elbírálása során kifejezetten alkalmaznia kell(ene). Ebből következően alapvető feltétel a támadott norma és a folyamatban lévő egyedi ügy közötti közvetlen összefüggés. Amennyiben a bírói kezdeményezés olyan jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést támad meg az Alkotmánybíróság előtt, mely az előtte folyamatban lévő (az Alkotmánybírósághoz fordulás miatt felfüggesztésre került) üggyel nem áll összefüggésben, annak elbírálása során nyilvánvalóan nem kerül alkalmazásra, akkor érdemi alkotmányossági vizsgálatnak nincs helye [...] A bírói kezdeményezés mint normakontroll 'egyedi vagy konkrét' jellege az absztrakt utólagos normakontrollhoz képest annyiban szűkebb, hogy az indítványozó bíró csak az ügyben alkalmazott jogszabályt támadhatja meg és részletesen meg kell indokolnia, hogy valóban kell azt az adott ügyben alkalmaznia. Csak ezzel biztosítható ugyanis a kezdeményezés egyedi – konkrét – normakontroll jellege« {3193/2014. (VII. 15.) AB végzés, Indokolás [5]–[7]}.” {3058/2015. (III. 31.) AB végzés, Indokolás [22]} Saját korábbi gyakorlatától tér el tehát következtetlenül az Alkotmánybíróság, ha az egyedi ügyben nem alkalmazott jogszabályt akár az Abtv. 25. § (1) bekezdésére, akár 26. § (1) bekezdésére hivatkozó indítványok alapján, de az Abtv. e rendelkezéseit mégis figyelmen kívül hagyva, lényegileg *actio popularis* jellegű eljárás lefolytatásával érdemi alkotmányossági vizsgálat tárgyává teszi.
- [43] 2. A jelen alkotmányjogi panasz befogadása kapcsán a többségi határozat azt állítja, hogy a panasz által felvetett „alkotmányjogi jelentőségű kérdés hasonló, mint ami az Abh-ban volt: önkényesen, észszerű indok nélkül különbözteti-e meg a Kjt. 30. § (1) bekezdésének 2011. december 31. napjáig hatályban volt e) pontja, valamint a 2011. december 31. napjáig hatályban 37/B. § (3) bekezdés a) pontja és a 93. §-a azokat a közalkalmazott nőket, akiknek a munkáltatójuk hozzájárulása hiányában nem felmentéssel, hanem más jogcímen, például közös megegyezéssel, lemondással kellett közalkalmazotti jogviszonyukat megszüntetni. Megállapítható-e önkényesség fennállása amiatt, hogy a Kjt. jelen ügyben vizsgálat alá vont szabályai a közalkalmazottól teljesen független, általa nem befolyásolható feltételtől, a munkáltató döntésétől teszik függővé a jogalkotó a kedvezményes jubileumi jutalomra való jogosultságot a nyugdíjassá minősüléskor.” Tévedés, hogy a jelen alkotmányjogi panasz az Abh.-ban elbírált alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdéshez hasonlóan valóban felvetett volna, s a jelen alkotmányjogi panasz alapján az Alkotmánybíróságnak az indítványozó konkrét ügye kapcsán érdemben kellett volna vizsgálnia, hogy a Kjt. már nem hatályos (és az indítványozó ügyében nem is alkalmazott) rendelkezései a kedvezményes jubileumi jutalomra való jogosultság indokolt korlátját képezték-e. A Kjt. három, érdemben felülvizsgált rendelkezése kapcsán az alábbiakban bizonyítom, hogy azokat az indítványozó ügyében nem alkalmazták, azok „alkalmazása folytán” jogsérelme tehát az indítványozónak nem keletkezhetett.
- [44] 3. Az indítványozó közalkalmazotti jogviszonya 2012. október 10-én szűnt meg. A Kjt. 30. § (1) bekezdésének e) pontját (előrehozott öregségi nyugdíjogosultság mint megszűnési ok) viszont már 2012. január 1-jével hatályon kívül helyezték. E megszűnési ok tehát az indítványozó közalkalmazottra már önmagában azért nem volt alkalmazható, mert e rendelkezés már nem volt hatályban akkor, amikor a közalkalmazotti jogviszonya megszűnt. A Kúria – az indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján hozott – Mfv.II.10.665/2015/4. számú ítéletében meg is állapította: „a jogviszony megszűnés időpontjában pedig a felperes az előrehozott nyugdíj feltételeivel nem rendelkezett, mivel ez a jogintézmény 2012. január 1-jei hatállyal megszüntetésre került”.
- [45] Eltérően tehát az Abh. alapjául szolgáló esettől, nincs most arról szó, hogy a kérdéses megszűnési ok a jogviszony megszüntetésekor (is) hatályos, s annak alapján is megszüntethető lett volna az érintett közalkalmazott jogviszonya, csak helyette a munkáltató más megszűnési okot választott, s emiatt a közalkalmazott indokolatlan hátrányt szenvedett volna. Az indítványozó közalkalmazotti jogviszonyát 2012. október 10-én egyszerűen már nem lehetett a hatályon kívül helyezett megszűnési okra – a Kjt. 30. § (1) bekezdésének e) pontjára – hivatkozva

megszüntetni. Vagyis e rendelkezés nem volt már az indítványozóra alkalmazható, s így e rendelkezés „alkalmazása folytán” az Abtv. 26. § (1) bekezdés értelmében vett jogsérelme sem keletkezhetett.

- [46] 4. A Kjt. szintén támadott 93. §-a alapján a Kjt. 2011. december 31-ig hatályos 30. § (1) bekezdés e) pontja még alkalmazható volt átmeneti jelleggel, de tulajdonképpen csak azokra a közalkalmazottakra, akiknek a felmentési ideje 2012 elején már folyamatban volt [a felmentési idő pedig a Kjt. 33. § (1) bekezdése szerint a nyolc hónapot nem haladhatja meg]. Mivel az indítványozó közalkalmazotti jogviszonya később, 2012. október 10-én szűnt meg, ezért kizárt, hogy valamiképpen az átmenet által érintett közalkalmazottak körébe tartozhatott volna, s alkalmazható lett volna rá a Kjt. 93. §-a. A Kúria – az indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján hozott – Mfv.II.10.665/2015/4. számú ítéletében meg is állapította: „[e]nnek megfelelően helytálló volt az eljáró bíróságok döntése, amikor a felperes jubileumi jutalomra való jogosultsága vonatkozásában a Kjt. 93. §-át nem alkalmazták.”
- [47] 5. A többségi határozat felülvizsgálta továbbá a Kjt. 37/B. § (3) bekezdés a) pontját is. A Kjt. 37/B. § (3) bekezdését viszont 2012. január 1-jével szintén hatályon kívül helyezték. Vagyis e rendelkezést is az indítványozó közalkalmazotti jogviszonyának megszüntetése előtt helyezték hatályon kívül. Jogviszonyának 2012. október 10-i megszüntetésekor már semmiképpen sem volt tehát alkalmazható rá.
- [48] A Kjt. 78. § (4) bekezdésének 2012. október 10-én hatályos rendelkezése még azonban visszahivatkozott a Kjt. – akkor már nem hatályos – 37/B. § (1) bekezdésére (ami e rendelkezés további kötelező alkalmazására engedne elméletileg következtetni). Azonban a Kúria Mfv.II.10.665/2015/4. számú ítélete szerint a Kjt. 78. § (4) bekezdésének ez a hivatkozása egy jogszabály-szerkesztési hiba: „Helytállóan állította a felperes a felülvizsgálati kérelmében, hogy jogviszonya megszűnésekor a Kjt. 37/B. § (1) bekezdése jogszabály-szerkesztési hiba folytán szerepelt hivatkozásként a Kjt. 78. § (4) bekezdésében, mivel az 2012. július 1-jétől már hatályon kívül helyezésre került.” Helyes volt a Kúriának ez a következtetése, vagyis az, hogy a Kjt. hatályon kívül helyezett 37/B. §-át a Kjt. 78. § (4) bekezdésének pontatlan rendelkezése alapján sem lehetett 2012-ben már alkalmazni. Máskülönben egy már nem létező megszűnési oknak, a Kjt. 37/B. §-án keresztül a Kjt. 30. § (1) bekezdés e) pontjának alkalmazását tette volna hatályon kívül helyezése ellenére továbbra is lehetővé a Kúria.
- [49] 6. Nem érintett az indítványozó, nem következhetett be az Alaptörvényben biztosított jogának (diszkriminációtilalom) sérelme még olyan módon sem a Kjt. támadott rendelkezései révén, hogy az indítványozó eredetileg másokkal homogén csoportba tartozott volna, de a szabályok hatályon kívül helyezésével a jogalkotó indokolatlanul hátrányosan megkülönböztette. A kedvezményes jubileumi jutalomra korábban is, ma is azok jogosultak, akiknek a közalkalmazotti jogviszonya megszűnik és legkésőbb a megszűnés időpontjában nyugdíjasnak minősülnek. {A határozat melleleg maga is rögzíti, amivel egyetértek: „[a] kedvezményes jubileumi jutalom szabályozása azonban – kezdettől fogva, igaz változó normaszöveggel – a nyugdíjazáshoz, a nyugdíjasnak minősüléshez tapad.” (Idokolás [27])} Az indítványozó pedig nem volt a közalkalmazotti jogviszonyának megszüntetésekor nyugdíjas. (Így ha az érdemi vizsgálat a Kjt. támadott és már nem hatályos rendelkezései kapcsán esetleg azzal zárult volna, hogy a kedvezményes jubileumi jogosultságot a törvényhozó indokolatlanul, s ezért alaptörvény-ellenesen szűkítette le bizonyos megszűnési okok figyelembe vételével a nyugdíjasok egy részére, annak sem lett volna kihatása az indítványozóra, mert akkor sem lett volna nyugdíjasként kedvezményes jubileumi jutalomra jogosult, azaz érintett.)
- [50] A fentiekre tekintettel a Kjt. felülbírált rendelkezéseivel szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt – álláspontom szerint – vissza kellett volna utasítani, mivel az érintett rendelkezéseket az indítványozóra nem alkalmazták, azok „alkalmazása folytán” jogsérelme nem keletkezhetett, így a panaszos indítványa nem felelt meg az Abtv. 26. § (1) bekezdésének.

Budapest, 2016. december 19.

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1375/2016.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3002/2017. (I. 5.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 11.Kpk.27.084/2016/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 11.Kpk.27.084/2016/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] Az indítványozó előadta, hogy 2014. július 21-én észlelte, hogy a tulajdonát képező ingatlanán – amely az 55-ös számú főúttal közvetlenül határos – a fákat tudta és beleegyezése nélkül kitermelték. Másnap, 2014. július 22-én kikérte az ingatlanra vonatkozó hiteles tulajdoni lapot, amelyen abban az időpontban semmilyen széljegyzet nem volt, illetve semmilyen bejegyzési korlátozás nem volt bejegyezve erre az ingatlanra. Ezt követően az indítványozó azonnal megtette a rendőrségi feljelentést, amely még mindig folyamatban van, érdemi intézkedés nem került meghozatalra. Az indítványozó birtokvédelmi eljárást is kezdeményezett, amelynek alapján a község jegyzője a birtokvédelmi kérelemnek helyt adott. A rendőrségi feljelentést követően a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő zártkörűen működő részvénytársaság 2014. október 3-án kérelmet nyújtott be az ingatlan teljes területének kisajátítása iránt, tekintettel arra, hogy az ingatlant az 55. számú főút Szeged-Baja közötti szakasz 11,5 tonnás tengelyterhelésre történő burkolat megerősítése, illetve a vele párhuzamos kerékpárút megépítése érdekében fel kívánja használni. A Csongrád Megyei Kormányhivatal megállapította, hogy a kisajátítás törvényben meghatározott feltételei fennállnak, amire tekintettel 2014. október 7. napján kelt CSB/01/7158-2/2014. számú végzésével megkereste a Szegedi Járási Hivatal Járási Földhivatalát, hogy az ingatlan vonatkozásában a kisajátítási eljárás megindításának tényét, valamint a kisajátítást kérő javára elidegenítési és terhelési tilalmat a közhiteles ingatlan-nyilvántartásba jegyezze fel. Ezt követően a Csongrád Megyei Kormányhivatal a kártalanítás megállapítása érdekében a 2015. március 31. napján kelt CSB/01/5441-3/2015. számú végzésével igazságügyi ingatlanforgalmi szakértőt rendelt ki, valamint a tényállás tisztázása érdekében egyeztető tárgyalást tartott. A kisajátítási tárgyalást követően 2015. november 13. napján a részvénytársaság a kisajátítás iránti kérelmét visszavonta, melyre tekintettel a kérelmezett a 2015. november 17. napján kelt CSB/01/5441-9/2015. számú végzésével a kisajátítási eljárás lefolytatására irányuló közigazgatási eljárást megszüntette. Az indítványozó az eljárást megszüntető végzéssel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon. A Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a(z) – alkotmányjogi panasszal támadott – 11.Kpk.27.084/2016/2. számú végzésével a felülvizsgálati kérelmet elutasította. A végzés indokolása szerint a kisajátítás jogalapja fennállt, a kérelmezett kisajátítás megindításáról rendelkező végzése nem volt jogszabálysértő, ezért a hatóság a kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Kstv.) valamint az Alaptörvény XIII. cikkében előírtakat sem sértette meg. A Bíróság szerint helyesen járt el a Csongrád Megyei Kormányhivatal, amikor a részvénytársaság mint ügyfél kérelmére az eljárást megszüntette, tekintettel arra, hogy az eljárás kérelemre indult, más kérelmező az eljárásban nem vett részt és az eljárás hivatalból nem indítható, a kérelmezett eljárás megszüntető végzése ezért sem anyagi, sem eljárásjogi jogszabályt nem sértett.
- [3] 2. Az indítványozó ez ellen a – Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság által meghozott, 11.Kpk.27.084/2016/2. számú – végzéssel szemben fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz az Abtv. 27. §-ára hivatkozva, amelyet – a főtitkár felhívására – később kiegészített.
- [4] Az indítványozó szerint a Csongrád Megyei Kormányhivatal kisajátítási eljárást megszüntető CSB/01/5441-9/2015. számú végzésének meghozatala során nem tartotta be a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvényben (a továbbiakban: Ket.) foglaltakat, a Csongrád Megyei

Kormányhivatal a kisajátítási eljárás jogalapját nem vizsgálta kellő körültekintéssel. Álláspontja szerint a kérelmezett eljárása nem volt jogszerű, mert a kisajátítási eljárást megszüntető határozatában nemcsak arról kellett volna rendelkeznie, hogy az előterjesztett kérelem alapján indult kisajátítási eljárást megszünteti és megkeresi a Szegedi Járási Hivatal Földhivatali Osztályát a kisajátítási eljárás megindítása tényének és a kisajátítást kérő javára bejegyzett elidegenítési tilalomnak az ingatlan-nyilvántartásból történő törlése érdekében, hanem arról is, hogy a több mint egy évig az ingatlanán fennálló, immáron oka fogyottá vált terhek fennállása okán keletkezett Alaptörvényből eredő jogai érvényesítése tekintetében jogorvoslatot biztosítson.

- [5] Indítványában hivatkozott az Alaptörvény P) cikkére, valamint az R) cikk (2) bekezdésére, amely azáltal került megsértésre, hogy a részvénytársaság több hónapig jogellenesen tartózkodott az ingatlanán és jogellenesen vágatták ki onnan a kőrisfákat. Ezzel összefüggésben hivatkozik az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdésében foglaltak sérelmére is. Az indítványozó szerint – tekintettel arra, hogy a részvénytársaság a Magyar Állam nevében jár el – a részvénytársaság tevékenysége következtében sérültek az Alaptörvény XXIV. cikk (1) és (2) bekezdésben leírt alaptörvényi rendelkezések is. Azáltal, hogy a tulajdonában lévő ingatlan közel 1 évig jogellenesen volt terhelve a kisajátítási eljárás megindításával, illetve elidegenítési tilalommal, sérült az Alaptörvény V. cikk és a XIII. cikk (1) és (2) bekezdésében leírt alaptörvényi rendelkezés is. Indítványozó szerint ennyi idő is elegendő ahhoz, hogy a jogbiztonság alkotmányos elvének sérelméről beszélhessünk.
- [6] 3. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának formai és tartalmi feltételeit. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Alkotmánybíróság ügyrendje (a továbbiakban: Ügyrend) 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozó panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [7] 3.1. Az Alkotmánybíróság mindenképp leszögezi, hogy jelen alkotmányjogi panasz eljárás tárgyát kizárólag az indítvány határozott kérelmében megjelölt, a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 11.Kpk.27.084/2016/2. számú végzése képezte. A bíróság végzése a Csongrád Megyei Kormányhivatal kisajátítási eljárást megszüntető, CSB/01/5441-9/2015. számú végzését vizsgálta felül és állapította meg annak jogszerűségét. A támadott végzéssel lezárt eljárásnak nem képezte tárgyát az indítványozó ingatlanára történt jogellenes belépés, valamint az azon megvalósult fakivágás miatti büntetőjogi és polgári jogi (kártérítési) felelősség megállapítása. Az ezekre vonatkozó indítványozói érveket ezért az Alkotmánybíróság a 11.Kpk.27.084/2016/2. számú végzéssel összefüggésben megindított eljárása során nem tudta figyelembe venni.
- [8] 3.2. Az imént kifejtettek szerint az Alkotmánybíróság az indítványnak kizárólag a támadott bírósági végzéssel összefüggésben előadott érvei alapján döntött a panasz befogadhatóságáról. Ennek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panasz nem felel meg a befogadhatóság feltételeinek, a következők miatt.
- [9] Az indítványozó beadványa alapján megállapítható, hogy az indítvány a Ket. és a Kstv. értelmezésének a helyességét, a bíróság által levont következtetést vitatja, az Alaptörvény minden sérelmesnek vélt rendelkezése tekintetében kifejezetten a jogalkalmazó jogszabály-értelmezéséből vezette le a megjelölt alapjogsérelmeket. Az indítványozó tehát lényegében a végzés indokolásában megjelenő azon jogértelmezést sérelmezte, amellyel a bíróság – az indítványozó álláspontjától eltérően – a Kormányhivatal kisajátítási eljárást megszüntető végzését jogszerűnek minősítette. Az indítványozó ennek kapcsán azt kifogásolta, hogy szerinte a Csongrád Megyei Kormányhivatal a kisajátítási eljárás jogalapját nem vizsgálta kellő körültekintéssel. A Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság támadott végzésében ugyanakkor ezt a kérdést megvizsgálta és megállapította, hogy a kisajátítás jogalapja fennáll. Az indítvány tehát lényegében a bíróság jogértelmezését vitatja, nem tartalmaz alapjogi okfejtést, csupán a kifogásolt végzés és az azt megelőző eljárás törvényességi, szakjogi szempontú felülbírálatára irányul.
- [10] Az Alkotmánybíróság gyakorlata ugyanakkor következetes abban, hogy nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy a perorvoslati bíróság jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon [3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]].
- [11] Az Alkotmánybíróság mint az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja szerint a bírói döntéseket is csak az alkot-

mányosság szempontjából ellenőrizheti, hatásköre a bírói döntésben foglalt jogértelmezés alaptörvény-ellenességének, alapjogokkal való összhangjának vizsgálatára korlátozódik {például 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[a]z eljárás lefolytatása, a tényállás megállapítása és értékelése, az alkalmazandó jog meghatározása és annak az értelmezése kizárólag a rendes bíróság feladata.” {3037/2014. (III. 13.) AB határozat, Indokolás [29]}.

- [12] Önmagukban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [13] A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy jelen ügyben a panasszal támadott bírósági végzéssel összefüggésben nem merült fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, illetve a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, így az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ban foglaltaknak nem felelt meg. Az Alkotmánybíróság ezért az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján, az 56. § (3) bekezdésére figyelemmel, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontjára tekintettel az alkotmányjogi panasz befogadását visszautasította.

Budapest, 2016. december 19.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/782/2016.

EGYÉB DOKUMENTUMOK, KÖZLEMÉNYEK

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG ELNÖKÉNEK 7/2016. (XII. 30.) ELNÖKI UTASÍTÁSA

egyesbírók kijelöléséről

Az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 11. §-a alapján, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 55. § (5) bekezdésben meghatározott eljárásban eljáró egyesbíróként 2017. január 1-től 2017. március 31-ig terjedő időtartamra – saját kérésükre, ismételten – *dr. Szívós Mária* alkotmánybíróként és *dr. Szalay Péter* alkotmánybíróként jelölöm ki.

Budapest, 2016. december 30.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Alkotmánybírósági ügyszám: XXV/2125/2016.

Az Alkotmánybíróság Határozatai az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg. A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza. Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, díjmentesen hozzáférhetőek az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu

A szerkesztésért felel: dr. Bitskey Botond, az Alkotmánybíróság főtítkára
layout: www.estercom.hu
Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu
Felelős kiadó: Köves Béla ügyvezető
HU ISSN 2062–9273